

معرفی کتاب

همیشه برخاستن نخستین راهنمای جامع کارآفرینی در ایران

مهسا درودی

به باور "پیتر دراگر" رشد و توسعه یک کشور بیش از هر چیز به سرمایه‌های انسانی آن به عنوان تنها منبع ثروت یک کشور وابسته است. جوهره و شالوده فکری دراگر، این پیام را به جامعه بشری انتقال میدهد که یک کشور به صرف داشتن منابع زیرزمینی نمی‌تواند به توسعه همه جانبه و پایدار دست یابد. در حقیقت سرمایه‌های انسانی و یا کارآفرینان هستند که با ویژگی‌هایی مثل توفیق طلبی، تمایل به مخاطره‌پذیری، نیاز به استقلال و... استفاده بهینه از منابع مادی را موجب میشوند و بدین طریق، جامعه را به سمت تعالی و ترقی سوق می‌دهند.

"همیشه برخاستن" عنوان نخستین راهنمای جامع کارآفرینی در ایران است که به بازار کتاب آمده است. این کتاب در گذر سی سالگی "بهروز" پس از کتاب نخست با عنوان "دوست من سلام" چاپ شده و نکته‌هایی تازه از زندگی بهروز فروتن، رازهایی در مورد پیروزی‌ها، چگونگی ناموفقیت‌ها، نقش خانواده، همچنین توصیه‌هایی درباره موفقیت از طریق کارآفرینی و ارائه راهکارهایی برای رسیدن به هدف‌های اقتصادی و... را در بر دارد. رئیس مرکز کارآفرینی دانشگاه تهران و سرپرست دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران نیز علاوه بر مولف مقدمه‌های بر کتاب دارند.

این کتاب که ناشر آن انتشارات بهروزان است و در بهار ۸۷ به چاپ رسیده، مشتمل بر پانزده بخش در ۵۶۰ صفحه است از جمله:

- ۱- چراغ سبز
- ۲- کارآفرین کیست؟ کارآفرینی چیست؟
- ۳- "بهروز" از آغاز تا امروز
- ۴- زندگی و روزگار بهروز فروتن
- ۵- دیگران درباره بهروز فروتن چه می‌گویند؟
- ۶- ده رمز موفقیت بنیانگذار گروه صنایع غذایی بهروز
- ۷- پنج قانون بچه‌های کارآفرین و موفق
- ۸- قوانین راه‌اندازی یک کارآفرینی موفق
- ۹- قوانین موفق برای زنان کارآفرین
- ۱۰- قوانین موفقیت برای یک مدیریت کارآفرینانه
- ۱۱- قوانین طلایی تجارت برای کارآفرینان حرفه‌ای
- ۱۲- کارآفرینی به شیوه خانوادگی
- ۱۳- نمونه مشاغلی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط
- ۱۴- سخن آخر
- ۱۵- منابع و ماخذ

اخبار انجمن ... اخبار انجمن ...

در دیدار با وزیر کار و امور اجتماعی مطرح شد:

از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های انجمن استفاده کنید

مدیر اجرایی و تعدادی از اعضای انجمن در دیدار با وزیر کار و امور اجتماعی بر اهمیت بازنگری محتوای دوره‌های آموزش کارآفرینی و نظارت بر این دوره‌ها تأکید کردند. در این جلسه که به درخواست انجمن برگزار شد، مدیر اجرایی انجمن توضیحاتی در مورد چگونگی شکل‌گیری و اهداف و وظایف و فعالیت‌های انجمن ارائه کرد و اظهار امیدواری کرد با توجه به ظرفیت‌ها و قابلیت‌های موجود در این نهاد غیر دولتی که همه اعضایش با انگیزه والا به کار داوطلبانه در آن می‌پردازند، بهره‌لازم برده‌شود و انجمن بتواند به عنوان مشاور و در مواردی همکار در امر توسعه کارآفرینی ایفای نقش کند. جهرمی، وزیر کار و امور اجتماعی نیز ضمن پذیرش ضعف‌ها و ایراداتی که در این زمینه وجود دارد، گفت: "دولتی که متأسفانه بیشتر یارانه پرداز و سوبسیدپرداز است تا توانمندساز باید با استفاده از تجربیات زنان کارآفرین گام‌های مؤثری برای ترویج و توسعه کارآفرینی بردارد و تعداد بیشتری از جوانان را به این حوزه سوق دهد." وی همچنین از انجمن خواست پیشنهادات خود را در قالب آموزش توانمندسازی در حوزه‌های اقتصادی و کارآفرینی ارائه کند. در ادامه جوادزاده و فلاحی پیشنهاداتی را مطرح کردند و مقرر شد طرح‌هایی در ارتباط با آموزش کارآفرینی و نیز مستندسازی فعالیت‌های زنان کارآفرین ارائه و با پشتیبانی وزارتخانه و معاونت مربوطه اجرا شود.

بازدید زنان تاجیک از انجمن

هیأتی از سازمان‌های غیردولتی زنان تاجیکستانی که به دعوت مؤسسه مطالعات زنان و انجمن مهیم به منظور ارتباط و آشنایی با سازمان‌های غیردولتی فعال ایرانی به ایران سفر کرده بودند، با حضور در دفتر انجمن با تعدادی از اعضا دیدار و گفتگو کردند. این هیأت که تاکنون دیدارهایی با سازمان‌های فعال در حوزه زنان سرپرست خانوار و نیز زنان عضو شورای شهر تهران داشته است، ضمن معرفی سازمان‌های تابعه خود و تشریح فعالیت‌های غیردولتی و داوطلبانه‌شان جهت فقرزدایی و توانمندسازی زنان، اظهار امیدواری کردند که بتوانند از تجربیات زنان ایرانی و ظرفیت‌های موجود در سازمان‌های غیردولتی زنان در ایران برای تحقق اهداف خود بهره ببرند. در این جلسه کارآفرینان عضو انجمن به معرفی خود و تشریح فعالیت‌هایشان پرداختند و رئیس هیأت مدیره و مدیر اجرایی انجمن نیز توضیحاتی در مورد نحوه فعالیت‌های انجمن ارائه کردند.

دیدار اعضا با معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت کار و امور اجتماعی

مدیر اجرایی انجمن به همراه فلاحی و مهدیون با حضور در دفتر معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت کار، ضمن معرفی اهداف و برنامه‌های انجمن، خواستار استفاده بهینه وزارت کار از این ظرفیت قابل توجه شدند. در این جلسه که با حضور حاجی عبدالوهاب، معاون بخش مربوطه و نیز عزیز، مدیرکل اشتغال وزارت

کار برگزار شد، معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت کار در باره وظایف و مأموریت‌های آن معاونت و فعالیت‌های جاری و برنامه‌های در دست اقدام توضیحاتی داد. وی با اظهار تأسف از بی‌توجهی به مفهوم و محتوای کارآفرینی توسط مسئولان و دست‌اندرکاران ابراز امیدواری کرد که با نگاه علمی به این مسئله و برنامه ریزی‌های درست و هدفمند و با ترویج فرهنگ کارآفرینی، شاهد توسعه آن در سراسر کشور باشیم.

تمرکز بیشتر بر جشنواره شیخ بهایی (کارآفرینان برتر) به منظور شناخت هرچه بیشتر کارآفرینان و معرفی آنان، برنامه ریزی برای جاری‌سازی فرهنگ کارآفرینی در مدارس و حتی مهد کودک‌ها از طریق آموزش مربیان و معلمان، تدوین آئین نامه شرکت‌های مشاوره توسعه کارآفرینی و انجمن‌ها و کانون مشاوره توسعه کارآفرینی در سطح ملی (که قرار است حدواسطی باشند برای پایه‌گذاری فرایند سرمایه‌گذاری در کشور) از بحث‌های مطرح شده در این جلسه بود.

در پایان نمایندگان انجمن در جلسه انتظارات خود را به عنوان انجمنی که مجوز فعالیت خود را از وزارت کار و امور اجتماعی گرفته، بیان کردند و اظهار امیدواری کردند با توجه به فعالیت‌های انجمن در مدت کوتاهی که شروع به کار کرده، حمایت‌های بیشتر مادی و معنوی دستگاه اعطاکنده مجوز، به رونق کار آن و تأثیرگذاری بیشتر در روند توسعه منجر شود.

شرکت مدیر اجرایی انجمن در کنفرانس پاریس

مدیر اجرایی انجمن به دعوت مدرسه علوم سیاسی پاریس در کنفرانس "ایران بعد از سی سال"، به ارائه تجربیات خود در زمینه شکل‌گیری نهادهای مدنی در ایران پرداخت. فخرالسادات محتشمی پور با شرکت در این کنفرانس با ارائه مقاله‌ای تحت عنوان "از عطرسیب نوفل لوشاتو تا جوشش اصلاحات" ضمن معرفی دو انجمن زنان پژوهشگر تاریخ و زنان مدیر کارآفرین، تجربیات شخصی خود را در شکل‌گیری سازمان‌های غیردولتی زنان و تأثیرگذاری حضور توانمند زنان در روند توسعه کشور، بیان کرد. این مقاله در یکی از پانل‌های چهارگانه کنفرانس با عنوان جاودانه مقوله زنان یا محک جمهوری اسلامی که به ریاست خانم ژانین موزس لاوار از سی.ان.آر. اس و علوم سیاسی پاریس تشکیل شده بود، ارائه شد.

دیگر شرکت‌کنندگان در این پانل مهندس فریده ماشینی، پژوهشگر و کارشناس ارشد مطالعات زنان و دکتر فاطمه صادقی گیوی، پژوهشگر و استاد علوم سیاسی دانشگاه آزاد بودند و افسانه نجم‌آبادی نقد و نتیجه‌گیری آن را به عهده داشت. در سه پانل دیگر جایگاه روحانیت، تشکل‌های صنفی و روزنامه نگاران، با حضور کنشگران و پژوهشگران این حوزه، مورد بررسی قرار گرفت. گفتنی است پانل زنان که در آخرین بخش کنفرانس تشکیل شد بیش از همه مورد توجه و استقبال قرار گرفت به طوری که برگزارکنندگان در پاسخ به سوالات شرکت‌کنندگان، تشکیل سمینار مستقلی را با این موضوع در سال آینده نوید دادند. ارائه دو مطالعه موردی از سازمان‌های غیردولتی زنان در ایران که یکی در حوزه فرهنگ و اندیشه و دیگری در حوزه اقتصاد و اجتماع فعالیت دارد، در میان مناظرات فکری و نظری مطرح

تأثیرگذاری کارآفرینی زنان در توسعه خدمات شهری

فیروزه صابر

تشکیل شورای محلی، امکان مناسبی برای مشارکت مردم در اداره امور شهری است. به عبارتی از این طریق شهروندان می توانند در مدیریت پروژه ها و خدمات محلی نقش مؤثری ایفا کنند.

تجربه سایر کشورها نشان می دهد که این سازوکار توانسته است قدرت اراده مردم را در تصمیم سازی و تصمیم گیری های محلی به طور جدی وارد کند. به طور مثال در فرانسه براساس مصوبه پارلمان، اداره بسیاری از نهادهای اجتماعی مانند بهداشت و درمان، آموزش و پرورش و برخی دیگر از نهادهای عمومی را به شوراهای محلی واگذار نموده است. به طور کلی انتقال مسئولیت اداره شهر به مردم، آثار عدیده ای به جای می نهد که برخی از آنها عبارتند از: تمرکز زدایی، بهره گیری بهینه از امکانات، کاهش هزینه ها، مشارکت در تصمیم گیری، تأمین منابع مالی خدمات شهری و افزایش رفاه اجتماعی.

در این میان توجه به ظرفیت بالقوه و بلااستفاده نیمی از جمعیت کشور یعنی زنان حائز اهمیت است. فراهم آوردن زمینه های لازم جهت حضور فعال، مسئولانه و مدبرانه زنان در اداره شهرهای بزرگ از جمله تهران می تواند در رفع و یا کاهش بسیاری از معضلات شهری مفید و مؤثر واقع شود طراحی و تدوین الگوی مشارکت زنان صاحب ایده و مستعد در عرصه کسب و کار و کارآفرینی، متناسب با ساختار اجتماعی و اقتصادی و بویژه بافت فرهنگی شهری می تواند بعنوان ایده ای نو در شرایط بحرانی امروز مدیریت شهری طرح شود.

بروز و ظهور توانمندیهای این منبع انسانی عظیم، ضمن آنکه تأثیر بسزائی در کاهش هزینه های پروژه های خدماتی و عمرانی خواهد داشت، فرهنگ شهرنشینی را توسعه و فعالیت های کارآفرینی را ترغیب و ترویج می نماید.

در تجربه بسیاری از کشورها این آثار مشهود است. به طور مثال در کنیا زنان بعنوان برپاکننده پیکار ملی برای حفظ محیط زیست، «جنبش کمر بند سبز» را با هدف مبارزه ریشه ای با پیشرفت صحرا، ایجاد فضای سبز و نگهداری آب و خاک رهبری کردند. با اجرای این طرح در بیش از هزار قلمستان احداث شده چند ده میلیون درخت کاشته شده است و تعداد زنان شاغل در قلمستان های این طرح در حدود ۸ هزار نفر است که رقم قابل توجهی در ایجاد اشتغال برای زنان به شمار می رود. نمونه دیگر موفق مشارکت زنان در ساخت مسکن در سان خوزه، پایتخت کاستریکا می باشد. زنان نماینده بیش از ۳۰ هزار خانواری که منشأ روستایی داشته و در زاغه های حومه شهر به سر می برند، با شعار «خانه نه زاغه» همه امور ساخت و ساز را از سرپرستی گروه کارگران تا سازماندهی هزاران داوطلبی که وقت آزاد خود را صرف کار در این طرح کرده بودند، بدست گرفتند و خانه هایی به صورت دسته های صدواحدی با شکل های متنوع و منطبق با ویژگی های محلی ساختند. زنان کارآفرین می توانند از طریق مشارکت های سازمان یافته نسبت به بسیاری از امور شهری مانند بهبود مدیریت محیط زیست، توسعه مراکز فرهنگی، اجرای فعالیت های عمرانی، تأسیس ایمنی شهری و تأسیس نهادهای جدید خدمات شهری نقش مهمی ایفا نمایند.

اینک که کارآفرینی زنان همچون سایر فعالیت های جامعه زنان به صورت خودجوش و نه براساس برنامه و سیاست های کلان در مسیر توسعه قرار گرفته، فرصت مناسبی را برای شوراهای محلی فراهم می سازد که از این توان در ساماندهی و خدمات شهری بهره برند. متقابلاً نیز شوراهای محلی خود امکان مناسبی برای توسعه کارآفرینی زنان در عرصه خدمات شهری است، چه از این طریق می تواند زمینه را برای اداره امور خدمات محلی و نیز ایجاد کسب و کارهای جدید مبتنی بر طرح ایده های نو در توسعه خدمات شهری فراهم سازد.

درایت و تدبیر شوراهای محلی کمک خواهد کرد تا فرصت های بدست آمده نسوزد.

تهران دارد، یکی از اولویت‌های کاری خود را ایجاد اشتغال برای زنان سرپرست خانوار اعلام کرد و گفت: "از هرگونه طرحی که ما را به این هدف برساند استقبال می‌کنیم." وی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی کارآفرینی را از اولویت‌های بعدی شهرداری منطقه ۱۹ دانست و گفت: "با توجه به محرومیت‌های زیاد و داشتن بالاترین آمار بیسوادی شهروندان تهرانی در این منطقه علاقمندیم با استفاده از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های منطقه مانند وجود فرودگاه بین‌المللی امام خمینی، مرقد امام، میدان میوه و تره بار و همجواری با حضرت عبدالعظیم، تحولات گسترده در سطح منطقه ایجاد کنیم."

همچنین نمایندگان انجمن ضمن درخواست بازدید از مراکز کارآفرینی شهرداری منطقه ۱۹ برای آشنایی با چگونگی فعالیت‌های آن، در دو حوزه مستندسازی فعالیت‌های کارآفرینی زنان سرپرست خانوار منطقه و نیز اجرای طرح ترغیب و توان افزایی زنان سرپرست خانوار در عرصه خویش فرمایی و کارآفرینی اعلام آمادگی کردند.

تقدیر از مساعدت‌های ستاد کارآفرینی شهرداری تهران در دفتر انجمن

از مساعدت‌های کارآفرینی شهرداری تهران به انجمن تقدیر شد. به دعوت مدیر اجرایی انجمن، دکتر عبادتی رئیس ستاد کارآفرینی شهرداری تهران با حضور در دفتر انجمن برای مساعدت‌های این ستاد به انجمن و به ویژه همکاری در برگزاری همایش کارآفرینی فرهنگی زنان، با اهدای لوح و تندیس همایش مورد تقدیر قرار گرفت.

در این جلسه که با حضور مسئولان گروه آموزش و پژوهش و مشاوره و نیز مدیر اجرایی انجمن تشکیل شد، همچنین همکاری‌های مشترک بعدی علاوه بر حمایت از همایش‌های سالانه انجمن، با توجه به توان علمی و اجرایی انجمن و قابلیت‌های ارزشمند اعضای آن مورد بحث قرار گرفت.

همچنین مقرر شد براساس توافقات انجام شده، طرح‌های مربوط به برگزاری کارگاه‌های آموزشی کاربردی و نیز نشست تخصصی بررسی مشکلات و چالش‌های کارآفرینی زنان برای بررسی کارشناسی و تصویب و اجرا به دفتر ستاد ارسال شود.

روز زن و کارآفرینی زنان

به مناسبت ولادت بانوی یگانه اسلام حضرت زهرا(س) و به دعوت انجمن شوراباری منطقه ۱۵، ماهرخ فلاحی به عنوان زن موفق در عرصه کارآفرینی با حضور در مدرسه حضرت فاطمه زهرا(س) در شهرک سجادیه به معرفی انجمن، شرح تجارب خود در حوزه کارآفرینی و نیز ترغیب زنان برای ورود در عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی پرداخت. این جلسه با استقبال فراوانی روبرو شده و بیش از ۵۰۰ نفر از زنان منطقه در آن شرکت داشتند.

مجمع عمومی عادی انجمن زنان مدیر کارآفرین برگزار شد

جلسه مجمع عمومی انجمن با حضور اکثریت اعضای انجمن برگزار شد. در این جلسه رئیس هیئت مدیره گزارش عملکرد انجمن را ارائه کرد و پس از آن گزارش مالی یکساله انجمن توسط خزانه دار قرائت شد و مورد تأیید بازرس قرار گرفت. در این جلسه که توسط هیأت رئیسه منتخب مجمع فیروزه صابر، رئیس -

مهری جوادزاده، نایب رئیس - سروت عسگری رانکوهی، منشی و صدیق و وزیر به عنوان ناظر اداره شد، پیشنهاد افزایش حق عضویت و دریافت کمک‌های داوطلبانه اعضاء برای تقویت بنیه مالی انجمن مطرح شد که نماینده وزارت کار تصویب آن را منوط به تشکیل مجمع عمومی فوق العاده دانست.

همچنین انتخابات بازرس اصلی و علی البدل انجام شد که با اکثریت آراء سیده زهره اصغری به عنوان بازرس اصلی و آزاده داننده به عنوان بازرس علی البدل انتخاب شدند.

صدور کارت عضویت اعضای انجمن زنان مدیر کارآفرین

همزمان با برگزاری مجمع عمومی انجمن کارت‌های عضویت صادر شده توسط دبیر اجرایی انجمن، در اختیار اعضاء قرار گرفت. یار علی از همه اعضایی که تاکنون کارت عضویت خود را دریافت نکرده‌اند خواست تا با مراجعه به دفتر مراتب را اعلام کنند تا نسبت به صدور کارت عضویت شان اقدام شود.

تشکیل کارگروه زنان کمیته محیط زیست در شورای شهر

دومین جلسه کارگروه زنان کمیته زیست با حضور سازمان‌های غیردولتی فعال زنان و نمایندگان دفاتر امور بانوان شهرداری‌های مناطق ۲۲ گانه در محل شورای اسلامی شهر تهران، برگزار شد.

در این جلسه که مدیر اجرایی انجمن نیز در آن شرکت داشت، پیشنهاد تشکیل سازمان محلی زنان حامی محیط زیست با هدف سازماندهی زنان در محلات برای حفاظت از محیط زیست شهری، مطرح شد و مقرر شد برای تشکیل این سازمان از سازمان‌های مشابه مثل رابطان بهداشت و سلامت نیز ایده گرفته شود. نماینده سازمان تنظیم خانواده هم پیشنهاد کرد در این سازمان محلی و کلاً در مجموع برنامه‌های مشارکتی زنان، وجود زنان ای‌جی‌وی مثبت که انگیزه برای انجام کار داوطلبانه و نقش‌آفرینی در محیط زندگی خود دارند، نادیده گرفته نشود.

تبیین نقش زنان در مدیریت شهری با رویکرد زیست محیطی، افزایش مشارکت زنان در سیاست‌گذاری‌های مدیریت محیط زیست شهری و سوق دادن توجه مدیریت شهری به نیازهای زنان و کودکان برای بهره‌مندی از محیط زیست سالم اهداف تعیین شده برای این کارگروه در اولین جلسه بوده است.

بهره‌مندی از همکاری‌های تشکلی غیردولتی، متخصصان و سایر افراد و نهادهای مرتبط و علاقمند در جهت ارتقای مشارکت زنان در مدیریت زیست محیطی شهری نیز از وظایف این کارگروه است.

همچنین باید بررسی طرح‌ها و لوایح شورای اسلامی شهر تهران با رویکرد بهبود وضعیت زنان و ارتقای مشارکت آنان در مدیریت شهری را در نظر داشته باشد. تعیین سازوکارهای نظارت زنان بر عملکرد مدیریت شهری با رویکرد زیست محیطی، ارائه راهکارهای عملی برای تقویت نقش زنان در مدیریت محیط زیست شهری به ویژه در زمینه آموزش و فرهنگ سازی و افزایش آگاهی زنان نسبت به اهمیت و فواید حفظ محیط زیست در زندگی سالم خانوادگی و اجتماعی ز دیگر رویکردهای این کارگروه است.

واکنش زنان کارآفرین به قانونی شدن تبعیض علیه زنان

لایحه حمایت از خانواده در اواخر مجلس هفتم توسط دولت تقدیم مجلس شد،

شده در کنفرانس، توانست نگاهی نسبتاً واقع بینانه در ارتباط با جایگاه و موقعیت زن ایرانی پس از سی سال از پیروزی انقلاب اسلامی به شرکت کنندگان که از پژوهشگران و محققان حوزه سیاسی، اجتماعی، تاریخ و فرهنگ از فرانسه و نیز ایرانیان مقیم خارج از کشور بودند، ارائه کند. این در حالی است که همیشه زمینه برای رشد و اعتلای جایگاه زنان فراهم نبوده و گاه مشکلات و موانع جدی بر سر راه آنان وجود داشته است.

همکاری زنان بازرگان و کارآفرین ایران و مالزی

هیأتی از زنان کارآفرین و مسئول در امور اقتصادی کشور مالزی اعضای هیئت رئیسه و بانوان بازرگان در اتاق بازرگانی تهران دیدار و در مذاکرات خود خواستار گسترش همکاری با زنان بازرگان و کارآفرین ایران شدند. در این نشست سیده فاطمه مقیمی، رئیس شورای بانوان بازرگان تهران، در سخنانی وضعیت فعالیت‌های اقتصادی زنان در حوزه‌های تجارت و تولید در ایران را تشریح کرد و با اشاره به اینکه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران بیش از ۲۵ هزار بازرگان و عضو فعال دارد، گفت: "از این تعداد، سهم زنان چشمگیر و قابل توجه است." وی افزود: "زنان ایران در زمینه‌های مختلف فعال و هر روز به دامنه فعالیت اجتماعی خود افزوده و حضور چشمگیر زنان ایرانی در عرصه‌های مختلف قابل رؤیت است."

مدیرکل امور زنان و خانواده و توسعه اجتماعی مالزی نیز در سخنانی اظهار داشت: "برای ما اهمیت زیادی دارد که می‌توانیم با جامعه زنان فعال در حوزه‌های مختلف تولید و اقتصاد و کارآفرینی بصورت مستقیم ارتباط داشته و از توانمندی‌ها و تجربیات آنها برای ایجاد تشکلهای گوناگون استفاده کنیم."

ارتباط انجمن با حوزه‌های کارآفرینی شهرداری تهران

در پی ارتباطات پیشین با بخش‌های مختلف شهرداری تهران به منظور معرفی انجمن و برنامه‌ریزی طرح‌های مشترک و توافقات انجام شده در حوزه ستاد کارآفرینی شهرداری تهران توسط کمیته آموزش و ارتباطات با حضور مسئول گروه آموزش در ستاد پیگیری شد به دنبال آن مکاتبات انجام شده و طرح‌های مورد نظر از سوی انجمن ارسال شد. همچنین با حضور مسئول بخش کارآفرینی منطقه ۵ و مسئول روابط عمومی شرکت خدمات رفاهی - اجتماعی شهرداری تهران در دفتر انجمن و دیدار و گفتگوی ایشان با رئیس هیأت مدیره و مدیر اجرایی انجمن، زمینه‌های همکاری در حوزه‌های مرتبط با کارآفرینی مورد بررسی قرار گرفت که متعاقب آن گفتگوهایی نیز با مشاور امور زنان شرکت صورت پذیرفت و انجام هر نوع همکاری منوط به موافقت معاونت اجتماعی و مشاور امور زنان شهرداری شد.

حضور نماینده انجمن در جلسه ارزیابی سیاستهای خوشه‌های کسب و کار در سطح ملی نماینده انجمن، فریبا مهدیون در جلسه ارزیابی سیاستهای توسعه خوشه‌های کسب و کار در سطح ملی شرکت کرد.

در این جلسه که در روز ۵ مردادماه در محل دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران برگزار شد، دکتر طالبی مطالبی را در مورد همکاری بین دانشگاه تهران و سازمان صنایع کوچک در مورد راههای توسعه خوشه‌های کسب و کار در سطح ملی ارائه کرد. دکتر عیسی منصوری به بحث در مورد تعریف خوشه‌های صنعتی، تفاوت

بین خوشه و شبکه، تفاوت بین توسعه منطقه ای و توسعه خوشه ای و اهمیت توسعه خوشه ای برای کشور ارائه کرد.

لعیا رویایی دبیر همایش امسال شد

هیأت مدیره انجمن طی جلسه ای لعیا رویایی را به عنوان دبیر همایش برگزید. همچنین فخرالسادات محتشمی پور به عنوان مسئول کمیته اجرایی انتخاب شد و مهری جوادزاده از اعضای هیئت مدیره در هر دو کمیته علمی و اجرایی حضور فعال خواهد داشت.

در این جلسه اعضای کمیته اجرایی تعیین شدند و مقرر شد در مورد انتخاب اعضای کمیته علمی تأمل بیشتری شود و لعیا رویایی با همفکری دیگر اعضا از میان دو قشر دانشگاهی و صاحبان صنعت افرادی را معرفی کنند

شرکت عضو انجمن در کارگروه زنان و محیط زیست شورای شهر

مدیر اجرایی انجمن در جلسه کمیته محیط زیست شورای اسلامی شهر تهران با موضوع زنان و محیط زیست شرکت کرد. اولین کارگروه زنان و محیط زیست در کنار ۲۶ کارگروه ذیل این کمیته شروع به کار کرد. در این جلسه مسئولان دفاتر امور بانوان شهرداری تهران و نمایندگان سازمان‌های غیردولتی زنان حضور و اهداف و وظایف پیشنهادی برای کارگروه به تصویب رسید. گفتنی است پیشنهاد نماینده انجمن برای تفکیک اهداف از وظایف مورد تأیید قرار گرفت و مقرر شد کارگروه با هدف تبیین نقش زنان در مدیریت شهری با رویکرد زیست محیطی و نیز افزایش مشارکت زنان در مدیریت شهری به کار خود ادامه دهد.

انجمن به مرکز آموزش زنان سرپرست خانوار بومهن برای ایجاد خط تولید، مشاوره می‌دهد

به دنبال بازدید تعدادی از اعضای انجمن از مرکز آموزش فنی و حرفه ای زنان سرپرست خانوار بومهن و طرح نیازها و درخواست‌های آنان طبق مصوبه هیأت مدیره گروه مشاوره، انجمن از مسئولان این مرکز و نیز بنیاد زینب کبری برای حضور در دفتر انجمن و انجام گفتگوهای تخصصی در این زمینه دعوت بعمل آورد. در این جلسه که مهندس برزگر رئیس بنیاد و مهندس دارابی رئیس مرکز و مهری جوادزاده، لعیا رویایی و فخرالسادات محتشمی پور حضور داشتند، ابتدا گزارشی از فعالیت‌های عام المنفعه و انسان دوستانه بنیاد و مشکلات موجود در راه توسعه فعالیت‌های آن ارائه شد و پس از آن موضوع نحوه اشتغال زنان سرپرست خانوار منطقه بومهن و امکان ایجاد خط تولید در آن منطقه مورد بررسی قرار گرفت و اعضای انجمن نظرات کارشناسی خود را در این رابطه ارائه کرده، مشاوره تخصصی در این زمینه را موکول به بازدید از مرکز و بررسی شرایط منطقه دانستند.

ترویج کارآفرینی در مناطق حاشیه ای و محروم تهران، اولویت کاری انجمن

مدیر اجرایی انجمن و مهری جوادزاده، با معاونت اجتماعی شهرداری منطقه ۱۹ دیدار کردند. این جلسه در دفتر انجمن برگزار شد و پس از معرفی انجمن و قابلیت‌های آن، پیشنهاد همکاری با معاونت اجتماعی شهرداری منطقه مطرح شد. در این نشست مصطفی پور که سابقه کار طولانی در حوزه اجتماعی شهرداری

مصوبات هیات مدیره در شش ماه گذشته

طی جلساتی که هیئت مدیره در شش ماه گذشته در محل دفتر انجمن تشکیل داده است این موارد به تصویب رسید:

– برنامه سال ۱۳۸۷ (طرح پیشنهادات گروه آموزش و پژوهش و مشاوره و گروه ارتباطات)

– تصمیم گیری در مورد زمان برگزاری مجمع (۸۷/۲/۳۱)

– افزایش حقوق نیروهای استخدامی

– استفاده از قابلیت های اعضای انجمن

توسط گروه آموزش در برنامه های آموزش

– طرح مسئله افزایش حق عضویت ها در

جلسه مجمع عمومی

– تهیه آئین نامه نحوه مشارکت اعضای در

پروژه های ارائه شده از طرف انجمن توسط

گروه آموزش و اختصاص ۴۰ درصد از حق

الزحمه به انجمن

– تصویب برنامه تفصیلی آموزش (تشکیل

جلسات ماهانه، برگزاری حداقل ۴ کارگاه آموزش همراه نشست های فصلی

– پیگیری طرح توانمندسازی زنان و دختران عسلیویه و برنامه ریزی و اجرای طرح

مستندسازی زنان کارآفرین و تشکیل کمیته علمی برای تعیین چارچوب طرح

مستندسازی

– تهیه و اعلام فراخوان برای دریافت توانایی ها و مهارت های اعضای انجمن در

ارائه آموزش های تخصصی مورد نیاز

– تصویب برنامه گروه ارتباطات (شامل چاپ مطالب مربوط به کارآفرینی زنان به

طور متمرکز در نشریه های شهروند امروز و همشهری، چاپ چهار شماره فصلنامه

کارآفرینی زنان، فعال کردن سایت و فعال کردن بخش ارتباطات بین الملل)

– تکمیل اطلاعات مربوط به بخش مشاوره ظرف یک ماه و تشکیل یک جلسه

مشاوره گروهی متناسب با نیازهای اعلام شده

– تشکیل جلسه فوق العاده گروه ارتباطات به منظور ساماندهی این گروه و بازنگری

وظایف و نقش ها

– برگزاری پنجمین همایش کارآفرینی با موضوع زنان کارآفرین صاحب صنعت و

حرفه توسط انجمن زنان مدیر کارآفرین

– انتخاب لعیاروایی به عنوان دبیر همایش و همکاری خانم جوادزاده در هر دو کمیته

علمی و اجرایی و فخرالسادات محتشمی پور

به عنوان مسئول کمیته اجرایی

– ارائه مشاوره به مرکز آموزش فنی و حرفه

ای زنان سرپرست خانوار بومهن و برگزاری

کارگاه کارآفرینی برای افراد تحت پوشش آن

به دنبال ارائه گزارش بازدید از آن مرکز توسط

مدیر اجرایی انجمن

– شکل گیری شعبه انجمن ملی زنان

کارآفرین در شیراز و اقدام همزمان برای

دریافت مجوز لازم از وزارت کشور

– تعیین اعضای هیئت علمی همایش پنجمین انجمن (آقایان دکتر رویایی و مهندس

پورفلاح و خانم ها رویایی، جوادزاده، صابر، طیرانی، آزرمی و دکتر شهیندخت

خوارزمی)

– احتساب عضویت اعضای بر مبنای حضور در جلسات رسمی و پرداخت حق

عضویت شان.

– بررسی عضویت اعضای پس از تکمیل مدارک از جمله آخرین تغییرات روزنامه

رسمی و یا آخرین ترانزنامه مالیاتی

– تعیین زمان مجمع عمومی فوق العاده به منظور تغییر اساسنامه و افزایش حق

عضویت (۸۷/۷/۲۴)

نشست عمومی انجمن در سال ۸۷

اولین نشست عمومی انجمن در سال جدید روز چهارشنبه مورخ ۸۷/۱/۲۸ در دفتر

انجمن برگزار شد. در این جلسه که با حضور تعداد زیادی از اعضای انجمن از سراسر

کشور، تشکیل شد ابتدا اعضای جدید معرفی شدند و پس از آن گزارشی مختصر از

عملکرد یکساله انجمن توسط مدیر اجرایی ارائه شد و همچنین برنامه سال ۸۷ به

اجمال مطرح شد و در ادامه شرکت کنندگان به طرح دیدگاه ها و پیشنهادات خود

پرداختند.

در این جلسه همچنین نسبت به بازداشت خدیجه مقدم از اعضای انجمن و از فعالان

زیست محیطی و مادران صلح ابراز نگرانی شد که خوشبختانه شامگاه همان روز نیز

خبر آزادی این فعال اجتماعی موجب خشنودی اعضای انجمن شد.

نشست فروردین ماه بیشتر به منظور دید و بازدید اعضا در سال جدید تدارک دیده

می شود و در عین حال گزارش عملکرد یکساله ارائه می شود و اعضای هیأت مدیره

در جریان دیدگاه ها و نظرات اعضا قرار می گیرند.

عملکرد یکساله انجمن به گزارش مدیر اجرایی به شرح ذیل است:

– برگزاری همایش سالانه انجمن (همایش کارآفرینی فرهنگی زنان)

– برگزاری مجمع عمومی

– برگزاری دو نشست عمومی به مناسبت سال نو و نیز ماه مبارک رمضان

– برگزاری منظم جلسات هیأت مدیره و گروه های آموزش و پژوهش و ارتباطات

– برگزاری کارگاه های آموزشی (شخصیت شناسی و مدیریت کارآمد در جلسات

سازمان ها)

– برگزاری نشست های فصلی (بازدیدهای استانی) فصل بهار، خوزستان- تابستان،

آذربایجان شرقی و غربی و پاییز، استان یزد

– تهیه طرح های پژوهشی و ارائه آن به مراکز مربوطه (مستندسازی تجارب زنان

کارآفرین - وزارت علوم و تحقیقات و فن آوری، مستندسازی زنان سرپرست خانوار

در عرصه کارآفرینی - اداره کل امور آسیب های شهرداری تهران و سازمان

بهبیستی، توانمندسازی دختران عسلیویه - منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس)

– انجام مشاوره های تلفنی و حضوری

– انتشار دو شماره ویژه نامه آذرماه و بهمن ماه و نیز چاپ بروشور انجمن

– شرکت نمایندگان انجمن در جلسات و کارگاه های آموزشی و جشنواره ها

– دیدارها و ملاقات ها با مسئولین مراکز و نهادهای مرتبط کارآفرینی در دفتر انجمن

با مراکز مورد نظر

– دیدار و گفتگو با هیأت افغانی متشکل از زنان در دفتر انجمن

– دیدار و گفتگو با هماهنگ کننده دفاتر سازمان ملل در ایران در دفتر UN پیرامون

اهداف و برنامه های انجمن

تغییراتی که دولت در این لایحه که توسط قوه قضائیه تهیه شد اعمال کرده بود و اکنش صاحب نظران، حقوقدانان، جامعه شناسان، روانشناسان و کارشناسان مطالعات زنان را بر انگیخت. ایرادات اساسی این لایحه عمدتاً به مواردی برمیگشت که دولت در قالب مواد ۲۳ و ۲۵ و چند تبصره به آن اضافه کرده بود. با تصویب کلیات لایحه در کمیسیون حقوقی و قضایی و قرار گرفتن آن در دستور کار مجلس جمعیت ها، احزاب، مؤسسات و فعالان حقوق زنان نسبت به آن موضع گیری منفی داشتند. انجمن زنان مدیر کارآفرین نیز که پیش از این بیانیه ای در مخالفت با بعضی مواد و تبصره های مخرب و آسیب زای آن داشته است همچنان به مخالفت و نیز ارایه نقطه نظرات کارشناسی خود در این ارتباط ادامه داده است. در نشست «نه! به لایحه ضد خانواده» نیز لعیارویایی به عنوان یک زن کارآفرین در کنار سایر زنان از گروه های اجتماعی مختلف از جمله پزشکان، اساتید دانشگاه، پژوهشگران، هنرمندان، ورزشکاران و غیره از بی تدبیری مسئولین در تدوین این لایحه با ایرادات اساسی که دارد، گله کرد و گفت: «این گونه اقدامات امنیت روانی زنان کارآفرین را که نقش اساسی در توسعه اقتصادی و اجتماعی دارند، به هم خواهد زد». لازم به ذکر است لاله صدیق، قهرمان رالی اتومبیلرانی در این برنامه نهایت تأسف خود را از بی توجهی به شأن و مقام زن ایرانی مسلمان اعلام داشت و گفت: «آنچه می شود بر اساس تفسیری واژگونه از آیات قرآن است. کلیات لایحه حمایت از خانواده سرانجام با حذف دو ماده جنجال آفرین به تصویب رسید. در حالی که فعالان حقوق زنان معتقدند هنوز راه های زیادی برای اصلاح دیگر مواد این لایحه باید طی شود.

فعالیت گروه آموزش و پژوهش در شش ماهه اول سال ۱۳۸۷

جلسات گروه آموزش چهارشنبه های اول هر ماه در دفتر انجمن برگزار شد. با توجه به اینکه یکی از برنامه های گروه آموزش برقراری ارتباط با مراکز کارآفرینی و ارائه کارگاه های آموزشی در مراکز مرتبط با اهداف انجمن تعیین شده است، با توجه به لزوم استفاده از توانایی های اعضا، طی نامه ای از اعضا درخواست شد که موضوع کارگاه ها یا سمینارهایی که توانایی ارائه آن را دارند، به دفتر انجمن اعلام کنند تا پس از جمع بندی ضمن مشخص شدن توان اعضا نسبت به گردآوری مستندات لازم در این مورد اقدام شود.

برای اجرای طرح مستندسازی نیز کمیته ای علمی مرکب از اعضاء هیئت مدیره انجمن و مسئول گروه آموزش تشکیل شد که در اولین جلسه خود با لی لی فرهادپور، روزنامه نگار چهارچوب طرح مستندسازی را تعیین و با هدف تهیه الگو برای دختران و زنان ایرانی کارآغاز شد. این کمیته ضمن بررسی لیست اعضاء انجمن و سایر زنان کارآفرین، با اعلام موافقت خانم طیرانی این طرح را با مستندسازی فعالیت های کارآفرینی ایشان آغاز کرد.

طرح توانمندسازی دختران عسلویه نیز با اصلاحاتی و با تعیین هزینه های پیشنهادی مجدداً به بخش مربوطه ارسال شد و در این زمینه انجمن برای اجرای یک کارگاه آموزشی در منطقه عسلویه برای دختران دبیرستانی بصورت داوطلبانه اعلام آمادگی کرد. با پیگیری توافقات انجمن با رئیس ستاد کارآفرینی شهرداری تهران نیز نامه ای تهیه و پیشنهادات انجمن در مورد برگزاری یک پنل تخصصی با موضوع چالش های زنان کارآفرین و سرپرست خانوار، برگزاری یک دوره کارگاه آموزشی در منطقه ۱۸ و همچنین اعلام دو نفر از اعضا انجمن بعنوان عضویت در

گروه کارآفرینی ستاد به ستاد کارآفرینی شهر تهران اعلام شد. همچنین این گروه در حال تهیه قالبی برای سوابق کارها و فعالیت های انجمن و نیز تهیه منشور انجمن هستند.

بانوان بازرگان، خوشه چین کلاس های آموزشی اتاق تهران شدند

فاطمه مقیمی عضوانجمن کلاس ایجاد کنسرسیوم صادراتی در شبکه و خوشه های کسب و کار را در اتاق بازرگانی تهران برگزار کرد. این دومین کارگاه آموزشی رایگان برای بانوان بازرگان بود که با عنوان «ایجاد کنسرسیوم صادراتی در شبکه و خوشه های کسب و کار» با حضور جمعی از اعضای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران اجرا شد. در این کارگاه «کتابیون سپهری» و «حسن افتخاریان» به تشریح توانمندسازی محیط برای توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط پرداختند. دومین کارگاه آموزشی بانوان بازرگان با حضور مستقیم محمد مهدی راسخ، دبیر کل اتاق تهران برگزار شد و جمعی از بانوان عضو اتاق تهران در جریان چگونگی توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط و نحوه رابطه آنها با دولت و نقش این گونه بنگاه ها در فرایند توسعه قرار گرفتند.

براساس تحقیقی که در کارگاه اتاق تهران ارایه شد، خوشه ها به مجموعه ای از موسسات و شرکت هایی اطلاق می شود که بر روی پروژه توسعه مشترک همکاری می کنند تا با تکمیل تخصصی همدیگر بتوانند بر مشکلات فائق آمده و با مجموع کارایی حاصل، بازارهایی را به دست آورند که به تنهایی امکان فتح آن را نداشته اند. «کتابیون سپهری» عضو انجمن زنان مدیر کارآفرین و «حسن افتخاریان» که ارایه دهنده این مدل پژوهشی بودند در مورد مزایای تشکیل خوشه ها به مسایلی هم چون نزدیکی به منابع اولیه، امکان استفاده از خدمات توسعه کسب و کار منطبق بر نیاز، فراوانی مشتریانی که جذب ماهیت و نحوه کار خوشه صنعتی می شوند، وجود نیروی کار متخصص و توسعه محلی به منظور دستیابی به سطوح بالای رشد و رهبری در بازارهای سودآور اشاره کرده و در نهایت به ارایه مدلی برای تشکیل یک خوشه پرداختند.

این کارگاه آموزشی که ارایه دهنده تصویری کامل از نحوه تشکیل و مزایای شکل گیری یک خوشه صنعتی صادراتی بود، مورد توجه شرکت کنندگان قرار گرفت. در دومین کارگاه آموزشی بانوان بازرگان در اتاق تهران، مسایل مهمی در مورد نحوه شکل گیری و مزایای خوشه های صنعتی که در حال حاضر یکی از مهم ترین مباحث اقتصاد ایران است مطرح شد.

نخستین سمینار کارآفرینی در دانشکده چاپ با همکاری انجمن برگزار شد

فخرالسادات محتشمی پور، مدیر اجرایی انجمن و مهتری جوادزاده عضو هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت صادراتی سپهر اعضای انجمن در نخستین سمینار کارآفرینی در دانشکده چاپ شرکت کردند. دانشکده چاپ با هدف زمینه سازی در حوزه کارآفرینی رشته چاپ و صنایع وابسته، نخستین سمینار کارآفرینی این دانشکده را با همکاری انجمن زنان مدیر کارآفرین برگزار کرد. در این سمینار علمی صاحب نظران، کارشناسان و کارآفرینان صنعت چاپ نشر و بسته بندی به بحث و تبادل نظر پیرامون راهکارها و زمینه های کارآفرینی این صنعت پرداختند.

تخصصی کردن آموزش‌ها بودیم. آموزش کارآفرینی در دانشگاه‌ها به صورت سه واحد درسی و با تفاهم وزارت علوم یکی دیگر از این فعالیت‌ها است.

با تاسیس دانشکده کارآفرینی در دانشگاه تهران وزارت کار کمک کرد دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا مورد توجه قرار گرفته و جامعه علمی در راستای شناسایی بازار کار و سرمایه‌گذاری و استفاده از دانش علمی در فضای کسب و کار فعال شود. در دانشگاه شهید بهشتی هم دانشکده‌ای تاسیس شد. ما همچنین در مراکز رشد و پارک‌های فناوری مشکل تامین وثیقه برای کسانی که سرمایه‌کافی ندارند را با قرارداد برطرف کردیم و امسال این کار با بانک‌های ملت و تجارت در حال نهایی شدن است. وام‌های ۵۰ میلیون تومانی در اختیار استان‌ها قرار می‌گیرد، وام‌های ۱۰۰ میلیون تومانی هم بعد از تایید استان و وزارت علوم پرداخت می‌شود.

کسانی که از دانشکده کارآفرینی فارغ‌التحصیل می‌شوند در نهایت چه کار می‌کنند؟ جهت‌گیری کلی این است که موضوع کارآفرینی را در حد دکترا تربیت کنیم تا به صورت تخصصی موضوع کارآفرینی را در قالب واحد درسی مشخص تدریس کنند. بحث دیگر این است که تمامی رشته‌های تحصیلی را با موضوع کارآفرینی آشنا کنیم تا به تناسب رشته تحصیلی برای ایجاد فضای کسب و کار در فعالیت اقتصادی و کارآفرینی حتی از موضع اجتماعی آشنا شوند.

می‌خواهیم با سایر کارآفرینان برتر جامعه ارتباط بگیریم تا آنها تجارب خود را در اختیار جوانان قرار دهند و کارآفرینی به سمت کسب و کار مفید در سطح کشور تقویت و پشت میزنشینی تعدیل شود. از زندگی کارآفرینان فیلم می‌سازیم و از طریق رسانه‌ها به مردم معرفی می‌کنیم.

کارهایی مثل مستندسازی زندگی کارآفرینان را نهادهای غیردولتی هم انجام می‌دهند، آیا از کمک سایر نهادها در این راستا بهره می‌گیرید؟ این کار را تازه شروع کرده‌ایم. می‌توان با سازمان‌های غیردولتی هم همکاری کرد. الان صدا و سیما به ما کمک می‌کند و به تازگی نمایشگاه کاریکاتور عکس کارآفرینان را در مجموعه تلاش برگزار کردیم.

۱۵۰ هزار نفری که آموزش دیده‌اند در حال حاضر کارآفرین هستند؟

یکی از دلایل اینکه سال جدید آموزش‌ها را تخصصی کرده‌ایم این است که براساس ارزیابی موردی دیده‌ایم عده‌ای از کسانی که در کلاس‌ها حاضر می‌شوند به علت تفاوت نوع مشاغل و سن و جنسیت، همه یکسان از آموزش‌ها بهره‌مند نمی‌شوند بنابراین گزارش را به تناسب مخاطب و فضای کسب و کار تخصصی کرده‌ایم. از دوره گذشته رضایت نسبی داریم چون این موضوع با توجه به اقتصاد سنتی ما جدید است.

یعنی بررسی کرده‌اید که این دوره چقدر به ایجاد کسب و کار منجر شده است؟

بررسی کرده‌ایم به صورت محدود استفاده شده ولی همه نتوانسته‌اند به طور کاربردی از این دوره استفاده کنند پس گرایش تخصصی را مورد توجه قرار دادیم.

بسیاری از کارشناسان معتقدند بنگاه‌های زودبازده پایدار نیستند و بخشی از آنها همواره با شکست روبه‌رو می‌شوند، آماری در این باره دارید؟

بنگاه‌های زودبازده نسبت به طرح‌های گذشته توفیق بیشتری دارند. در اوایل انقلاب

دیپلمه‌های چندپیشه را داشتیم. شرکت تعاونی گسترش برای حل مشکل بیکاری در استانداری‌های تشکیل شد و وام‌های تبصره ۳- به بانک‌ها تکلیف می‌کرد که تسهیلاتی در اختیار افراد قرار دهند در صورت شکست دولت اصل وام را هم علاوه بر سود و کارمزد می‌پرداخت. بعد بحث اشتغال مراکز صنفی - صنعتی مطرح شد که به ازای ایجاد هر شغل سه میلیون تومان وام می‌پرداختند که این طرح استمرار دارد ولی میزان توفیق آن زیاد نبوده است. طی برنامه سوم و چهارم توسعه به این نتیجه رسیدیم که این وام کاهش یابد و مشخص نشد این طرح استاد شاگردی چقدر اشتغال ایجاد کرده است و پایدار هست یا نیست؟ اما در طرح بنگاه‌های زودبازده با عبرت‌گیری از نقاط ضعف گذشته سعی کردیم این موارد به حداقل برسد. یک‌زمانی اصطلاح بیکاران بدهکار در باره تبصره ۳ مطرح بود ولی با توجه به نمونه‌گیری‌های وزارت کار و مشارکت سازمان‌ها میزان عدم توفیق بسیار کم عنوان شده است. در دنیا پیش‌بینی برای بنگاه‌های کوچک ۳۰ درصد شکست است تا این مرحله که ۲/۵ سال از اجرای طرح می‌گذرد و یکی از شرایط پذیرش این بوده که طرح به بهره‌برداری برسد تا به حال عدم توفیق زیر ۱۰ درصد بوده است.

اما شما هم در مصاحبه‌هایتان از آمار بیکاری در دو دهه گذشته، گلایه داشته‌اید که تا امروز توفیقی در برطرف کردن آن نداشته‌اید؟

براساس برنامه چهارم باید به نرخ بیکاری ۸/۴ برسیم. آمار مرکز آمار در سال ۸۶ نشان می‌دهد این رقم به ۱۰/۵ رسیده و در بهار (فصل کار) ۹/۶ بوده است. با توجه به مشکلات تامین منابع که توسط سیستم بانکی به وجود آمد، وقفه‌ای در پرداخت تسهیلات طی ۹ ماه اخیر ایجاد و روند کندتر شده است و اکنون نگران عدم تحقق ۸/۴ درصدی نرخ بیکاری هستیم. امسال به سرعت می‌توانیم این کاستی را جبران و با وقت گسترده به این رقم رسید.

ولی بانک‌ها هم اعلام کرده‌اند با توجه به مشکلاتشان دیگر قادر به پرداخت وام نیستند.

قرار است تفاهنامه‌ای برای سهمیه بنگاه‌های زودبازده با حمایت بانک مرکزی استان‌ها به بانک‌ها ابلاغ شود.

آیا در این سهمیه‌بندی‌ها توجهی به اشتغال زنان می‌شود؟ آیا آماری از حضور زنان در میان ۶۹۹ هزار طرحی که گفته‌اید در انتظار عقد قراردادند وجود دارد؟

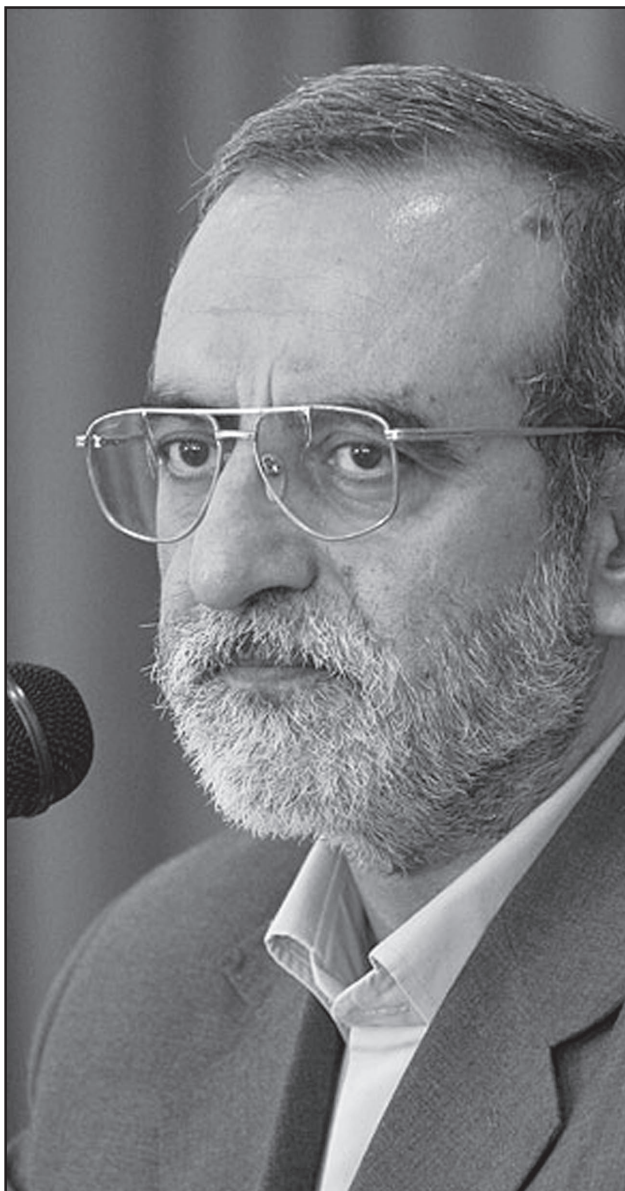
طرح‌های در انتظار قرارداد ۱۵۰ هزار طرح هستند که تایید شده و در بانک‌ها پرونده دارند. گزارش از این طرح‌ها در دست تهیه است که معلوم می‌کند چه تعداد از این طرح‌ها متعلق به زنان است.

آیا سهمیه به زنان اختصاص یافته است؟

به خاطر محدودیت منابع در سال جاری اولویت با طرح‌هایی است که بانک‌ها منعقد کرده‌اند همچنین طرح‌هایی برای توجیه فنی - اقتصادی به سرمایه در گردش نیاز دارند، بخشی هم به طرح‌های نیمه تمام اختصاص می‌یابد تا سریع‌تر به نتیجه برسند، اینکه چقدر نصیب زنان می‌شود را بعداً باید قضاوت کرد اما مشاغل خاص زنان زیاد نیست. در مواردی که امکان اشتغال زنان باشد حتماً حمایت می‌کنیم.

مصاحبه با معاون توسعه و اشتغال و کار آفرینی
وزارت کار و امور اجتماعی

فقط ۱۰ درصد از بنگاه‌های زود بازده شکست خوردند

نرگس جودکی

چقدر به حمایت از اشتغال زنان اعتقاد دارید؟ آیا باید سهمی جداگانه به این بحث اختصاص یابد یا زنان هم برابر با مردان رقابت کنند؟ وضعیت اشتغال زنان به جهت رشد روزافزون حضور دختران در مراکز آموزش عالی اهمیت بالایی دارد، همین طور حضور زنان در روستا با توجه به گسترش مهاجرت دارای اهمیت است. در گذشته وزارت کار و امور اجتماعی خود را موظف به ایجاد اشتغال نمی دانست و بیشتر به تنظیم روابط کارگر و کارفرما توجه می کرد ولی در دولت نهم به مساله ایجاد کار هم توجه شده است. به خاطر نرخ بالای بیکاری و تعداد بیکاران طرح بنگاه‌های زودبازده مورد توجه نهادهای حمایتی مثل کمیته امداد و بهزیستی قرار گرفته و آنان اشتغال زنان را در برنامه‌های خود لحاظ کرده‌اند. ما هم در آیین نامه سعی کردیم به اشتغال زنان توجه کنیم.

چگونه توجه نشان دادید با چه تسهیلات و حمایت‌هایی؟

بعد از توجه به سازمان‌های حمایتی، بحث خوداشتغالی ۱۰ درصد تسهیلات بانکی به اشتغال اختصاص یافت و برای تامین سرمایه مورد نیاز در سال‌های ۸۶-۸۵ در استان‌ها حدود ۱۵۰ هزار نفر دوره آموزش کارآفرینی دیدند. در سال جاری هم به دنبال

معاون توسعه و اشتغال و کارآفرینی وزارت کار و امور اجتماعی معتقد است تنها ۱۰ درصد از طرح‌های بنگاه‌های زود بازده با شکست مواجه شده است و اجرای این طرح را از دست آوردهای موفق دولت نهم میدانند. حمید حاجی عبدالوهاب در این مصاحبه از طرح‌هایی می گوید که در انتظار دریافت وام هستند ولی سیستم پرداخت وام به دلیل مشکلات بانک‌ها به کندی انجام میشود. او آماری از حضور زنان در این طرح‌ها ندارد و امیدوار است با تکمیل بانک اطلاعاتی به این آمار دست یابد:

انگیزه‌ها، مهارت‌ها و دانش تاثیر می‌گذارد)، ۲- سازمان انکوباتور (به معنی ماهیت سازمانی که کارآفرین درست قبل از آغاز کسب‌وکار خود در آنجا استخدام بوده است و مهارت‌هایی که در آن سازمان آموخته است)، ۳- عوامل محیطی (مثلاً شرایط اقتصادی، دسترسی به منابع سرمایه‌ای و خدمات پشتیبانی). تحقیقات در سایر نقاط دنیا نشان می‌دهد که زنان و مردان در برخی از موارد فوق با یکدیگر متفاوت هستند. در حالی که برخی از عوامل فوق در بسیاری از کشورها یکسان هستند برخی از آنها در جنوب آسیا شدت بیشتری دارند.

برخی از موانع مهم پیش روی زنان به شرح زیر است:

الف- دسترسی به منابع مالی

دسترسی به منابع مالی موضوعی کلیدی برای زنان است. اعتبار داشتن، بخصوص هنگام شروع به کار بنگاه یکی از اصلی‌ترین محدودیت‌های زنان کارآفرین است. زنان اغلب نسبت به مردان از فرصت‌های کمتری برای دسترسی به اعتبارات برخوردارند. این امر دلایل مختلفی دارد، از جمله نداشتن تضمین و وثیقه، عدم تمایل کارکنان بانک‌ها به پذیرش دارایی‌های خانوادگی به عنوان وثیقه و درک منفی آنها از کارآفرینان

زن. در آسیای جنوبی بیشتر اوقات زنان توسط موسسات

رسمی مالی نادیده انگاشته می‌شوند (زنان

کمتر از ۱۰ درصد اعتبارات

تجاری را دریافت می‌کنند). اگر

هم زنان اعتباری دریافت کنند

اغلب مبلغ آن کم است و تناسب آن

با میزان اعتبار مورد نیاز آنها برای

وام‌دهنده اهمیتی ندارد. البته دسترسی

متفاوت به اعتبارات می‌تواند به دلیل

تفاوت در حوزه کاری، سطح تحصیلات یا

مبلغ وام درخواستی باشد. اما چون حوزه کاری

انتخاب شده یا سطح تحصیلات ممکن است تحت

تاثیر جنسیت باشد، می‌توان گفت که تبعیض در

دسترسی به اعتبارات تحت تاثیر این انگیزه‌ها به طور غیرمستقیم در اثر

درک جنسیتی است. علاوه بر آن، زنان کارآفرین در کشورهای در حال

توسعه همچنان از کمبود دارایی‌ها، برخورداری ضعیف از منابع مالی و

وجود حقوق نابرابر در ارث‌بری و دسترسی ضعیف به منابع اجتماعی رنج

می‌برند. موانع مبتنی بر جنسیت (مانند تفکر متداول، ارزش‌های

فرهنگی و اجتماعی، نبود وثیقه) مشکلات پیش روی زنان را تشدید

می‌کنند. هزینه‌های بالای تراکنش، سخت‌گیری در سپردن وثایق و

بوروکراسی سنگین اداری، موانع بعدی هستند که زنان کارآفرین با آن

مواجه هستند.

زنان، بخصوص آنهایی که تحصیلات کمتری دارند، در دسترسی به

وام‌های بانکی دشواری بیشتری دارند زیرا اطلاعات کافی در مورد چگونگی سپردن تضمین به بانک ندارند. از طرف دیگر مدیران بانک‌ها تمایل کمتری برای اعطای وام به زنان نسبت به مردان دارند.

گاهی به واسطه وجود مقررات ویژه، اعتبارات خاصی برای واگذاری به زنان پیش‌بینی می‌شود اما در عمل گلوگاه‌ها و شکاف‌هایی وجود دارد و مقررات مختلف به خوبی اطلاع‌رسانی نمی‌شود یا ارتباط مناسب میان سازمان‌های مختلف برقرار نمی‌شود. در نتیجه متقاضیان از بهترین گزینه‌ای که با نیازمندی‌های آنها انطباق دارد مطلع نمی‌شوند. در بسیاری از کشورها زنان از حقوق برابر در زمینه ارث‌بری برخوردار نیستند و قوانین تبعیض آمیزی در تملک دارایی‌ها یا اخذ وام از بانک‌ها وجود دارد.

در زمینه سپردن وثیقه مقررات نامناسبی وجود دارد مثلاً الزام وجود یک مرد در کنار زنان کارآفرین برای تخصیص وام و الزام به تعهدسپاری توسط مردان خانواده.

کمبود تجربه نیز زنان را در مواجهه با بانک‌ها محدود

می‌کند. آنهایی که تجربه این کار را دارند

معتقدند هزینه‌های وام بالا است و با

نقدینگی خود نمی‌توانند آن را تامین

کنند. به همین دلیل آنها به اعضای

خانواده خود برای تضمین متکی

هستند و در نتیجه میزان وام

آنها محدود می‌شود. نتیجه

آن سرمایه‌گذاری کمتر

است که نهایتاً بر بنگاه و

ماندگاری آن تاثیر

می‌گذارد.

۵۴ درصد از زنان کارآفرین کسب‌وکار خود را با پس‌انداز شخصی و کمک‌های مالی همسرانشان آغاز کرده‌اند، ۲۳ درصد منابع مالی را از طریق والدین خود، ۱۳ درصد از طریق وابستگان و دوستان و تنها ۱۰ درصد از طریق موسسات دولتی و بانک‌ها تامین کرده‌اند

مطالعه‌ای در هند در سال ۱۹۹۲ نشان داد ۵۴

درصد از زنان کارآفرین کسب‌وکار خود را با پس‌انداز شخصی

و کمک‌های مالی همسرانشان آغاز کرده‌اند، ۲۳ درصد منابع مالی را از

طریق والدین خود، ۱۳ درصد از طریق وابستگان و دوستان و تنها ۱۰ درصد

از طریق موسسات دولتی و بانک‌ها تامین کرده‌اند. مطالعات بسیاری

همین نتایج را در آسیای جنوبی نیز تایید می‌کند. نکته قابل ذکر این است

آن دسته از زنانی که از وام بانک‌ها استفاده کرده‌اند، مبلغ وام سهم

کوچکی از سرمایه مورد نیاز آنها را تشکیل داده است.

در مجموع توجه به این نکته جالب است که اگرچه زنان برای تامین منابع

مالی مورد نیاز به خود متکی هستند اما برای افزایش سرمایه خود باید به

منابع دیگری دسترسی داشته باشند.

ب- دسترسی به بازار

توان ورود به بازار جدید نیازمند تجربه، دانش و ارتباطات است. زنان

موانع کارآفرینی زنان

اگرچه مراحل کارآفرینی برای زنان و مردان یکسان است ولی در عمل به دلایل فرهنگی و اجتماعی زنان با مشکلاتی که از نظر ابعاد و اندازه متفاوت هستند مواجه می‌شوند. تفاوت‌های جنسیتی که اغلب در همه سطوح بسیاری از جوامع به چشم می‌خورد بر فضای کاری زنان در صنعت تاثیر می‌گذارد و تاثیر انباشته‌ای از عوامل روانشناسی، اجتماعی، اقتصادی، آموزشی به عنوان موانع کارآفرینی زنان پا به عرصه می‌گذارد. مطالعه‌ای که در سال ۲۰۰۰ توسط کوپر در مورد زنان کارآفرین در جهان غرب انجام شد به سه عامل موثر بر کارآفرینی اشاره دارد: ۱- تاثیرات خانوادگی (به معنی عوامل مرتبط با سوابق خانوادگی و ژنتیک که بر

مترجم: آزاده داننده

منبع: کتاب توسعه کارآفرینی زنان در جنوب آسیا: مشکلات، انگیزه ها و تجارب کمیسیون اقتصادی و اجتماعی آسیا و پاسیفیک سازمان ملل متحد

در جهت تسهیل حضور زنان می‌نمایند. از طرف دیگر شایان ذکر است که بسیاری از کنفرانس‌های کسب و کار، بخصوص در کشورهای پیشرفته، برنامه‌های ویژه‌ای تدارک می‌بینند تا زنانی که شاغل نیستند همسران خود را همراهی کنند.

برای پوشش دادن به این شکاف بسیاری از سازمان‌های خاص زنان به سرعت شکل گرفته‌اند. به طور کلی وجود اندک این سازمان‌ها تضمین نمی‌کند که صدای زنان کارآفرین به گوش برسد. سازمان‌ها باید خدمات مبتنی بر نیاز تک‌تک مشتریان خود را فراهم کنند و همچنین در حوزه سیاست نیز موثر و مثبت باشند. سازمان‌ها باید درک کنند که زنان یک‌جور نیستند و اطمینان حاصل کنند که صداهای مختلف زنان کارآفرین به گوش می‌رسد. بسیاری از اوقات سازمان‌های زنان توسط دولت‌ها مورد پذیرش واقع نمی‌شوند و از کمبود منابع مالی رنج می‌برند.

ث- دسترسی به سیاست‌گذاران

بیشتر زنان دسترسی اندکی به سیاست‌گذاران دارند یا نمایندگان

اندکی در نهادهای سیاست‌گذار دارند. شرکت‌های بزرگ

و مردان می‌توانند بسیار ساده‌تر بر

سیاست‌ها تاثیر بگذارند و به

سیاست‌گذاران

دسترسی داشته

باشند. زنان تمایلی

به ملحق شدن به

جریان‌ات اصلی کسب و کار

ندارند و تمایل کمی به قرار

گرفتن در جایگاه رهبری این

جریان‌ات دارند در نتیجه نیازهای

آنها به گوش سیاست‌گذاران

از طریق لا بی کردن نمی‌رسد.

ج- سایر موانع کارآفرینی زنان

ج-۱- نگاه سنتی به نقش زنان در جامعه

خصیصه‌ای که بیشتر زنان صاحب کسب و کار را از مردان تفکیک می‌کند مسئولیت اضافی است که جامعه به عنوان مادر و همسر برای آنها تعیین می‌کند. زمان و بار احساسی که عموماً توسط این مسئولیت دوگانه ایجاد می‌شود اغلب با مسئولیت‌های هدایت کسب و کار به شکل مستقیم و به طریقی تداخل پیدا می‌کند که با شرایط مشابه برای اکثر مردان متفاوت است.

گرایش عمومی و غالب در این مورد که جایگاه زنان در منزل است و اولویت اول زنان مراقبت از خانه و خانواده است، بسیاری از زنان متاهل را در ورود به عرصه کارآفرینی محدود می‌کند. حتی برای زنان علاقه‌مند نیز این

حقیقت که ازدواج اغلب محدودیت‌هایی را به همراه دارد، کارآفرینی به آخرین گزینه تبدیل می‌شود. زنان متاهل مجبورند توازن خوبی بین کار و خانه ایجاد کنند. بنابراین، علیرغم تجدد، سنت و خانواده زنان را کند می‌کند. علاوه بر آن، «ارتباط و تعامل» با زنان به عنوان افراد حرفه‌ای هنوز تجربه‌ای نامطلوب برای بسیاری از مردان به دلیل درک سنتی ریشه‌دار از روابط زن و مرد است.

در برخی از کشورها، کارآفرینی زنان از این موضوع متاثر می‌شود که معتقدند زنان، سازمان‌دهندگان خوبی نیستند. به عبارت دیگر اعتقاد بر این است که آنها برای خانه‌داری ساخته شده‌اند. این امر دشواری‌هایی را برای زنان در حوزه کارآفرینی ایجاد کرده است. مطالعات نشان داده است که به دلیل هنجارهای غالب اجتماعی، زنان کارآفرین نمی‌توانند کسب و کار خود را مستقلاً اداره کنند. این هنجارها تحرک و پویایی زنان کارآفرین را محدود می‌کند و بر تعامل آنها با دیگران تاثیر می‌گذارد.

در برخی از کشورها ارزش‌های فرهنگی و سنتی بر

علیه زنان است. الگوهای رفتاری مورد انتظار از

زنان که شاخص آن نجابت و تواضع است به

عدم شایستگی و غیر حرفه‌ای بودن تعبیر

می‌شود. در این شرایط تبدیل از رویکرد

«غیر حرفه‌ای» به «حرفه‌ای» تلاش

فوق‌العاده‌ای را از جانب زنان

می‌طلبد. علاوه بر آن زنان خود

تعامل و مباحثه به عنوان افراد برابر

را دشوار می‌پندارند زیرا آنها در خانواده‌ها برای

شنیدن، اطاعت و واگذاری تصمیمات به مردان تربیت

شده‌اند.

مطالعه‌ای در جنوب هند نشان داد زنان کارآفرین احساس نمی‌کنند که داشتن کسب و کار مستقل بر نقش آنها به عنوان همسر و مادر خیلی تاثیر داشته باشد. این زنان مشکلات اندکی را در ایفای نقش همسر یا مادر تجربه کرده‌اند. اما باید توجه داشت همه این زنان کسانی را، به صورت نیمه‌وقت یا تمام‌وقت، برای کمک در انجام کارهای روزمره خانه داشته‌اند. بخشی از دلیل وجود تناقضات کمتر در ایفای نقش‌های متفاوت، پشتیبانی زیاد همسران این زنان است. بیش از ۷۴ درصد از زنان گفته‌اند که همسران آنها از اینکه آنها دارای کسب و کار متعلق به خود هستند راضی یا خیلی راضی هستند. عامل دیگری که در پشتیبانی همسران آنها دخالت دارد این است که ازدواج آنها ماهیتاً باثبات و راضی‌کننده بوده است. باید توجه داشت که بسیاری از زنانی که در مطالعه شرکت داشتند زمان طولانی از ازدواج‌شان گذشته است و بیش از ۸۰ درصد آنان از ازدواج خود راضی یا خیلی راضی بودند.

سازمان‌ها باید خدمات مبتنی بر نیاز تک‌تک مشتریان خود را فراهم کنند و همچنین در حوزه سیاست نیز موثر و مثبت باشند. سازمان‌ها باید درک کنند که زنان یک‌جور نیستند و اطمینان حاصل کنند که صداهای مختلف زنان کارآفرین به گوش می‌رسد

اغلب به آموزش‌ها و تجارب لازم در مورد چگونگی ورود به بازار دسترسی ندارند و در نتیجه توان بازاریابی کالاها و خدمات خود را ندارند. علاوه بر آن آنها اغلب به بازارهای بین‌المللی دسترسی ندارند و در نتیجه از دانش مرتبط با آنچه از نظر بین‌المللی مورد قبول است برخوردار نیستند. هزینه بالای ایجاد روابط کاری در یک کشور جدید مانع بزرگی در برابر بسیاری از بنگاه‌های کوچک و متوسط، بخصوص آنهایی که به زنان تعلق دارند، است. همچنین زنان اغلب از تعصب‌ها یا آزارهای جنسی در هراسند و ممکن است برای مسافرت و برقراری ارتباطات جدید محدودیت داشته باشند.

بازار آزاد نیازمند رقابت بیشتر است که آن هم به پاسخ سریع نیاز دارد. بنابراین بنگاه‌های کوچک و متوسط با رقابت در حوزه‌های فراملی و همچنین دستمزد، هزینه‌های پایین تولید در سایر کشورهای در حال توسعه، نیاز به استفاده از فناوری‌های جدید و افزایش مهارت‌ها، و مدیریت کارتر کیفیت مواجه هستند. این امر نیازمند دسترسی سریع و آسان به سرمایه است که اغلب زنان کارآفرین از آن محرومند. ناآشنایی با جهان خارج و نبود تسهیلات برای حضور در آن نیز مانعی برای زنان است. بنابراین حتی هنگامی که آنها از صلاحیت و آموزش‌های حرفه‌ای برخوردارند مجبورند از مردان مجرب کمک بگیرند.

پ- دسترسی به آموزش

در آسیای جنوبی زنان دسترسی محدودی به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای دارند. در حقیقت زنان به طور متوسط دسترسی کمتری نسبت به مردان به آموزش دارند و مهارت‌های فنی و حرفه‌ای فقط در صورتی که آموزش‌های ابتدایی و متوسطه طی شده باشد، قابل دسترسی است. خصیصه آسیای جنوبی این است که زنان نقش کمی در آموزش دارند.

توضیحات این بخش با وضعیت ایران یکی نیست

دسترسى به مهارت‌ها و آموزش‌ها برای زنان مشکل‌تر است زیرا آنها مسئولیت‌های کاری بیشتر و همچنین مسئولیت فرزندان را نیز به عهده دارند در نتیجه توان کمتری نسبت به مردان برای حضور در آموزش‌های رسمی و غیررسمی دارند. علاوه بر آن کلیشه‌های جنسیتی، تعصب معلمین و رجحان‌های مبتنی بر جنسیت والدین و خود دختران، دختران و زنان را به سمت حوزه‌های عمومی و اجتماعی آموزش به جای حوزه‌های علمی و فنی سوق می‌دهد. در نتیجه زنان از نظر تحصیلات، کمتر برای مدیریت برخی از انواع کسب‌وکار مجهزند و در برخی از کشورهای کمتر توسعه یافته با سطح پایین‌تر آموزش عمومی، اغلب برای مدیریت کسب‌وکار در بخش‌های رسمی کمتر مجهزند. این اشکال بر ظرفیت آنها در دسترسی به منابع رسمی اعتبارات مالی و پشتیبانی فنی تاثیر می‌گذارد. هنگامی که آموزش در دسترس است، زنان ممکن است قادر به استفاده از آن نباشند زیرا آموزش‌ها در زمانی برگزار می‌شود که آنها درگیر مسئولیت‌های خانوادگی خود هستند یا محتوا و روش ارائه برای آنها

مناسب نیست. این عدم دسترسی به فرصت‌های آموزشی به این معنی است که زنان کسب‌وکار خود را مهارت‌های ناکافی آغاز می‌کنند. علاوه بر آن، بیشتر آموزش‌های فنی که بعد از دبیرستان به دختران عرضه می‌شود، مثلاً در دانشگاه‌های ویژه زنان، محدود به مشاغل سنتی نظیر منشی‌گری، طراحی لباس و غیره است. بنابراین آموزش ویژه خود یک عامل محدودکننده است.

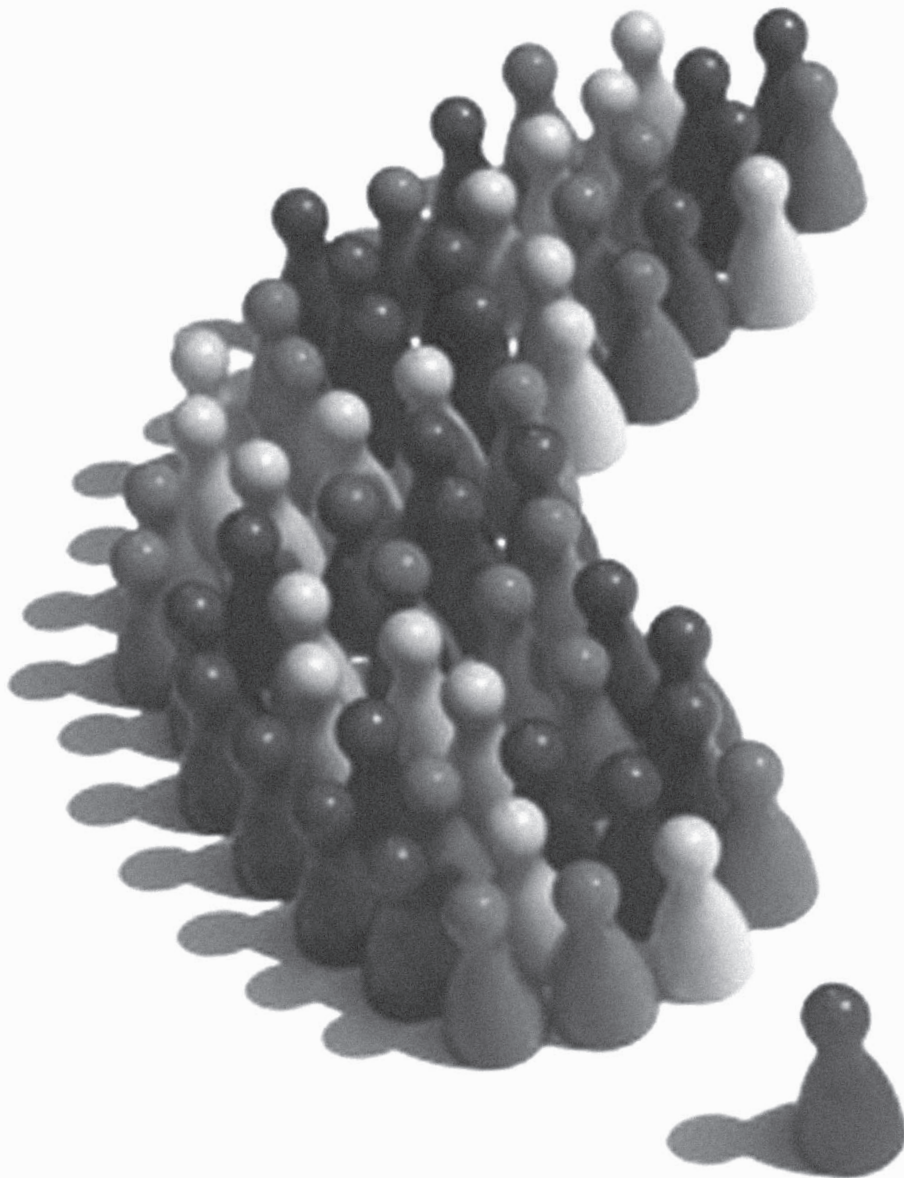
ت- دسترسی به شبکه‌ها

زنان دسترسی کمتری به ارتباطات کسب‌وکار دارند، دانش کمتری برای مواجهه با بوروکراسی دولتی دارند و قدرت معامله (چانه‌زنی) کمتری دارند. همگی این موارد رشد آنها را محدود می‌کند. از آنجایی که بیشتر زنان کارآفرین کسب‌وکارهای کوچکی دارند و معمولاً عضو سازمان‌های حرفه‌ای یا بخشی از سایر انواع شبکه‌ها نیستند، اغلب با دشواری در دسترسی به اطلاعات مواجهند. بیشتر شبکه‌های موجود جهت یافته مردان است و گاهی به طور مشخص از زنان استقبال نمی‌کنند و ترجیح می‌دهند اختصاصی باشند. حتی زمانی که زنی به این شبکه‌ها راه پیدا می‌کند کار برای او دشوار است زیرا بیشتر فعالیت‌های شبکه بعد از ساعات کاری انجام می‌شود. بندرت شبکه‌های خاص زنان وجود دارد. نبود شبکه‌ها، زنان را از آگاهی و دسترسی به الگوهای مناسب محروم می‌کند. زنان کمی، به دلیل نامشهود بودن بخش‌های خاص زنان و نامشهود بودن تک‌تک زنان در یک بخش، به نمایندگی‌های تجاری دعوت می‌شوند. به عنوان مثال در یک نمایشگاه تجاری که چندی پیش در یک کشور آسیایی تشکیل شد، در حالی که تخمین زده شده بود که نیمی از بنگاه‌های کوچک و متوسط به زنان تعلق دارد، در بین ۲۵۰ شرکت‌کننده تنها ۲۰ نفر زن بودند و بیشتر آنها هم از کارکنان دولت بودند و نه صاحبان کسب‌وکار.

کسب‌وکارهای زنان در مجامع صنعتی، تجاری و بازرگانی به خوبی معرفی نشده است. هم رهبری و هم اعضای مجامع تجاری، صنعتی و بازرگانی اغلب در دست مردان است و زنان اندکی به آنها ملحق می‌شوند یا به مقام رهبری در جریانات اصلی کسب‌وکار سازمان دست پیدا می‌کنند. تعداد کم زنان کارآفرین به این معنی است که نیازهای مختلف آنها از طریق لابی کردن و سایر فعالیت‌های این سازمان‌ها به گوش سیاست‌گذاران نمی‌رسد. وجود سازمان‌های تخصصی زنان صاحب کسب‌وکار این مشکل را حل نمی‌کند زیرا فعالیت‌های آنها بیشتر جهت یافته فعالیت‌های خیریه و اجتماعی است در حالی که سازمان‌هایی که توسط مردان تشکیل می‌شود جهت یافته شبکه‌های کسب‌وکار و لابی کردن هستند.

بخشی از دلایل نامرئی بودن سازمانی زنان، دشواری یافتن زمان کافی برای حضور در جلسات هم‌زمان با مدیریت خانواده است. انجمن‌های کسب‌وکار به ندرت هنگام زمان بندی جلسات این نیاز را در نظر می‌گیرند و تعداد کمی از کنفرانس‌های کسب‌وکار یا نمایشگاه‌های تجاری پیش‌بینی مراقبت از فرزندان یا تدارک برنامه‌های ویژه برای فرزندان را

زنان کارآفرین با آن مواجهند.

ج-۲- ضعف آماری

بسیاری از کشورهای آمارهای مرتبط با ترکیب جنسیتی صاحبان کسب و کار را جمع آوری نمی‌کنند. در حقیقت متخصصین آمار معتقدند که این قبیل آمارها از نظر روش شناسی مشکل‌زا هستند زیرا بسیاری از کسب و کارها چند صاحب دارند که برخی از آنها مرد و برخی زن هستند. به عنوان مثال در منطقه آسیا-پاسیفیک اخیرا استرالیا تحقیقی را در مورد کارآفرینان (که هدف آن شناسایی افراد کارآفرین است که می‌توانند زن یا مرد باشند) انجام داده است و فیلپین نیز جمع آوری آمار در مورد جنسیت صاحبان کسب و کار را در دستور کار خود قرار داده است. در نبود آمار مناسب، تصمیم‌گیران، بانک‌ها و دیگران این طور فرض می‌کنند که تمامی کسب و کارها به مردان تعلق دارد یا کسب و کارهایی که به زنان تعلق دارند تفاوتی با کسب و کارهای متعلق به مردان ندارند. این موضوع واقعیت ندارد. با وجودی که آمارهای محدودی در مورد ترکیب جنسیتی

صاحبان کسب و کار وجود دارد اما مطالعات مقایسه‌ای نشان می‌دهد که کسب و کارهای متعلق به زنان تفاوت‌های آشکاری نسبت به کسب و کارهای متعلق به مردان دارند. این تفاوت‌ها نیازهای متفاوتی را به همراه دارد و نشان می‌دهد که برای سیاست‌گذاری مناسب باید تعداد کسب و کار زنان، سهم آنان در کسب و کار و خصوصیات متفاوت آن شناسایی شود.

مطالعات مقایسه‌ای همچنین نشان داده‌اند که زنان کارآفرین مایل به کار در بخش‌های متفاوتی نسبت به مردان هستند. بخش‌هایی که زنان کارآفرین مایل به کار در آنها هستند مورد توجه سیاست‌گذاران قرار ندارد. این سیاست‌گذاران هنگام روبرو شدن با بنگاه‌های کوچک و متوسط (SMEs)، بیشتر تمایل دارند به حوزه ساخت و تولید صنعتی توجه کنند. سازمان‌های منطقه‌ای تجارت بیشتر به آزادسازی تجارت در بخش‌هایی تمایل دارند که ذینفعان اصلی آن مردان هستند.

چالش‌های پیش روی SME‌های متعلق به زنان (خاص زنان)	چالش‌های پیش روی SME‌ها
<ul style="list-style-type: none"> - قوانین ملی تبعیض‌آمیز - تعصب در برابر زنان و کسب‌وکارهای متعلق به زنان - دشواری در تامین وثیقه و تضمین (زنان معمولاً دارایی‌های متعلق به خود ندارند) - عدم وجود سوابق بانکی و اعتباری (به دلیل ماهیت غیررسمی کسب‌وکارها) - نیاز به خدمات مشاوره و راهنمایی در مورد جذب اعتبارات 	<p>دسترسی به منابع مالی</p> <ul style="list-style-type: none"> - شرکت‌های خدماتی به دلیل ماهیت خاص خود با مشکل مواجهند. - هزینه سرمایه‌گذاری نسبتاً بالا است.
<ul style="list-style-type: none"> - برخورد متعصبانه با زنان - دشواری در سفرهای کاری به منظور برقراری ارتباط - مشکلات جنسیتی 	<p>دسترسی به بازار</p> <ul style="list-style-type: none"> - دسترسی با اطلاعات به‌روز و با کیفیت - برقراری ارتباط از طریق روابط شخصی - اندازه کوچک کسب‌وکار
<ul style="list-style-type: none"> - نیازهای آموزشی اغلب دیده نمی‌شود و اگر هم دیده شود، نیازهای خاص زنان برآورده نمی‌شود (مثلاً زمان برگزاری آموزش، محتوای آموزشی و شیوه ارائه مطابق خواست زنان نیست) 	<p>دسترسی به آموزش</p> <ul style="list-style-type: none"> - آموزش‌های فنی - آموزش در زمینه WTO و سیاست‌ها و نیازمندی‌های تجارت
<ul style="list-style-type: none"> - در تضاد با کسب‌وکار زنان - ارتباطات کم و ناکافی در نظام بوروکراسی 	<p>دسترسی به زیرساخت‌ها</p> <ul style="list-style-type: none"> - نیاز به زیرساخت‌های فیزیکی قابل اطمینان (مثلاً حمل‌ونقل جاده‌ای یا هوایی) - نیاز به زیرساخت‌های پشتیبانی تجاری قابل پیش‌بینی (بوروکراسی مناسب، سازوکارهای دولتی پشتیبان و غیره)
<ul style="list-style-type: none"> - سن بالای زنان یا تحصیلات پایین آنها نقطه ضعف محسوب می‌شود - عدم تسلط بر زبان انگلیسی - برخورد متعصبانه با زنان در حوزه‌های فنی 	<p>دسترسی به فناوری</p> <ul style="list-style-type: none"> - نیاز به خدمات مخابرات و اینترنت قابل اطمینان - ظرفیت‌های تجارت الکترونیک و بازرگانی الکترونیک - دسترسی به بانکداری الکترونیک - استفاده از زبان انگلیسی به عنوان واسط ارتباطی با اینترنت
<ul style="list-style-type: none"> - اکثر زنان دسترسی محدودی به سیاست‌گذاران یا نهادهای سیاست‌گذار دارند - عدم دسترسی به اطلاعات، تغذیه اطلاعات لازم برای سیاست‌گذاری را محدود می‌کند 	<p>دسترسی به سیاست‌گذاران</p> <ul style="list-style-type: none"> - شرکت‌های بزرگ و مردان راحت‌تر می‌توانند بر سیاست‌ها تاثیر بگذارند و به سیاست‌گذاران دسترسی داشته باشند

شناخته شده‌اند. محصولات به وابستگان و دوستان فروخته می‌شود و با تامین‌کنندگانی کار می‌کنند که قبلاً آنها را می‌شناخته‌اند. بنابراین شبکه وسیع و گسترده‌ای ایجاد نمی‌شود و توسعه با اشتیاق دنبال نمی‌شود. بسیاری از زنان کارآفرین مشکل کمک گرفتن از نهادهای پشتیبان را دارند. سخت‌گیری‌های بخش‌های دولتی، برخوردهای تبعیض‌آمیز کارکنان واحدهای مرتبط با صنایع کوچک، از جمله مشکلاتی است که

در فرهنگ پدرسالاری، بلندپروازی، اعتماد به نفس، خلاقیت، انگیزه موفقیت و ریسک‌پذیری که لازمه کارآفرینی است، ممنوع است. زنان کارآفرین با محدودیت‌هایی مواجهند که پویایی آنها را تحت تاثیر قرار می‌دهد. برخی از زنان کارآفرین شکایت می‌کنند که کارکنان دولت و بخش خصوصی آنها را به ستوه می‌آورند. در نتیجه بسیاری از زنان کارآفرین تمایل دارند که تنها در محدوده‌ای خاص عمل کنند که در آن محیط

درآمده‌اند. آنان در معرض ضرب و شتم و سوء استفاده‌های جنسی اربابان قرار گرفته و شکایاتی که در این رابطه می‌شود، غالباً بی نتیجه است. دیده بان حقوق بشر خواستار حمایت قانونی حکومت ریاض از کارگران مهاجر زن شده است. در حال حاضر ۵/۱ میلیون زن در خانه‌های اربابان خود در عربستان مشغول به کار هستند. این زنان عمدتاً از کشورهای اندونزی، سریلانکا، فیلیپین و نپال برای کار به این کشور مهاجرت کرده‌اند.

افزایش مهاجرت زنان

به گزارش سازمان بین‌المللی کار از آسیا، مهاجرت زنان به ژاپن، سنگاپور، هنگ کنگ، حتی به صورت غیرقانونی افزایش یافته است. در آمریکای مرکزی با گسترش مناطق تولیدی مربوط به محصولات صادراتی که معاف از مالیات هستند (مناطق تجارت آزاد) - که این خودشاخصه‌ای برای اقتصاد جهانی شده است - زنان نواحی روستایی نیز ترغیب شده‌اند تا برای کار به این مناطق بیایند. مهاجرت زنان از نتایج جهانی شدن اقتصاد است. زنان مهاجر بیشتر از کشورهای فیلیپین، اندونزی و سریلانکا هستند. همچنین در بازار کار سه کشور ذکر شده، سه نفر از هر پنج نفر سریلانکایی، ۱۲ نفر از هر ۱۳ نفر فیلیپینی و سه نفر از هر چهار نفر اندونزیایی را زنان تشکیل می‌دهند. پرو نیز با پدیده مهاجرت به شکلی فزاینده روبه‌رو است. سه نفر از هر پنج نفری که کشور پرو را برای جست و جوی کار ترک می‌کنند زن هستند. بیشتر زنان ساکن آمریکای جنوبی و حوزه دریای کارائیب کشورشان را به مقصد اروپای غربی به ویژه ایتالیا، اسپانیا و فرانسه ترک می‌کنند.

زنان آلمانی کمتر از مردان درآمد دارند

به گزارش کمیته تطبیق دستمزد زنان و مردان میانگین درآمد زنان آلمانی یک پنجم کمتر درآمد مردان هموطن شان است. این گزارش (تطبیق دستمزد زنان و مردان) که توسط «ولا دیمیر اسپیدلا»، عضو مسوول استخدام، امور اجتماعی و فرصت‌های برابر کمیسیون اروپا، ارائه شده، تفاوت درآمد زنان و مردان آلمانی را بار دیگر در کانون توجه قرار داده است. اسپیدلا فاصله میانگین دستمزد بین زنان و مردان اروپایی را فقط در چهار کشور اروپایی استونی، قبرس، یونان و اسلواکی برابر یا بیشتر از تفاوت موجود در آلمان دانسته و از آلمان خواسته هر چه سریع‌تر تمهیدات لازم برای از بین بردن فاصله متوسط درآمد زنان و مردان را اتخاذ و نسبت به افزایش تعداد مدیران زن نیز اقدام کند. بر اساس این ارزیابی فاصله میانگین درآمد زنان و مردان در آلمان بیشتر از سطح متوسط اروپاست. متوسط این فاصله در اروپا ۱۵ و در آلمان ۲۲ درصد محاسبه شده. در زمینه استخدام زنان نیز اگرچه آمار آن در آلمان از رشد مشخصی برخوردار بوده، این افزایش معمولاً در حیطه کارهای پاره وقت یا کم دستمزد اتفاق افتاده است. «کریستیان پیفیر» یکی از اعضای اتحادیه زنان کارگر تمام وقت آلمان معتقد است: «زنان اندکی در آلمان به لایه‌های عالی

مدیریت راه پیدا کرده‌اند. همچنین بخشی از زنان در عرصه‌هایی مشغول کار شده‌اند که به طور سنتی میزان دستمزد در آنها بالا نیست. علاوه بر این فقط هشت درصد مردان آلمانی جذب کارهای پاره وقت شده‌اند در حالی که آمار زنان شاغل در کارهای پاره وقت خیلی بیشتر از این رقم محاسبه شده است." در آلمان کارکنان تمام وقت در قیاس با کارکنان پاره وقت به ازای هرساعت کار، چهار یورو بیشتر دستمزد می‌گیرند و همین وضعیت جزء عوامل مهمی است که به تفاوت میانگین درآمد زنان و مردان آلمانی دامن می‌زند

بحران غذا یعنی زنان شدن فقر

طبق آمار جهانی سازمان ملل بیشتر مواد غذایی کشورهای فقیر را زنان تولید می‌کنند در حالی که آنان کمترین دسترسی را به بذر، خدمات توسعه و بارورسازی خواروبار دارند. زنان اغلب آنها گرسنه هستند. حدود ۷۰ درصد از مردمی که دسترسی به غذای کافی ندارند زنان و دختران هستند به همین دلیل زنان به لحاظ جسمی بسیار ضعیف هستند. برخی از آمارهای منتشر شده در تحقیقی که روی «بحران غذایی و تاثیر آن بر زنان و خانواده‌های آنها» انجام گرفته، قیمت مواد غذایی از ژوئن ۲۰۰۷ تا فوریه ۲۰۰۸، ۵۵ درصد افزایش یافته است که شامل ۸۷ درصد افزایش بهای برنج در مارس ۲۰۰۸ بوده است. خانوارها در کشورهای در حال توسعه به طور میانگین ۷۰ درصد درآمدشان را صرف غذا می‌کنند در حالی که در مقایسه با آنها خانوارها در کشورهای صنعتی ۱۵ تا ۱۸ درصد درآمدشان را به غذا اختصاص می‌دهند. حتی پیش از آنکه بحران غذایی کنونی اتفاق بیفتد در یک برآورد از هر ۱۰ گرسنه جهان هفت نفر زن بودند

زنان ۱۵ ساعت در هفته بیشتر از مردان کار می‌کنند

مطالعات نشان می‌دهد اگر کار زنان را در خانه محاسبه کنیم زنان به طور متوسط ۱۵ ساعت در هفته بیشتر از مردان کار می‌کنند. زنان طی یک سال با احتساب روزهای ۲۴ ساعتی یک ماه بیشتر کار می‌کنند. اگرچه مساله و وظایف دوگانه برای زنان - شغل و کار خانوادگی - چیزی بیشتر از مساله ساعت هاست، زنان همچنین به گونه‌ای عاطفی‌تر بین نیازهای کاری و نیازهای خانوادگی دچار از هم گسیختگی بودند. به علاوه کار نوبت دوم کشمکش‌هایی را در بسیاری از ازدواج‌ها پدید می‌آورد. زن در بسیاری موارد برای متقاعد ساختن همسر خود که مشارکت مساوی در کارهای خانه داشته باشد، به کشمکش می‌پردازد یا به گونه‌ای دیگر تقریباً همه کارها را انجام می‌دهد و نسبت به کاری که انجام می‌دهد، احساس انزجار می‌کند و حتی وقتی شوهر مشارکت کم یا مشارکتی برابر در کارهای خانه دارد، زنان هنوز برای انجام دادن تمام کارهای خانه مسوولیت دارند.

زنان جهان...

زنان در دوران بازنشستگی درآمدی ندارند

انتظار می‌رود زنان بیشتر از مردان عمر کنند اما با این وجود اغلب زن‌ها برای این سال‌ها اقدامی انجام نداده و در نهایت در دوران بازنشستگی شان دچار مشکل می‌شوند. طی تحقیقی که توسط مراکز مشاوره منابع انسانی اعضای انجمن هویت صورت گرفت، معلوم شد زن‌ها برای آن سال‌هایی که بیشتر از مردان زندگی می‌کنند، پس انداز کافی ای به عنوان پشتوانه ندارند. تنها ۳۵ درصد از زنان برای دستیابی به حقوق بازنشستگی ای که متعلق به خودشان باشد، چه از طریق راهکار و چه از طریق برنامه ریزی شخصی شان پس انداز می‌کنند. بررسی‌ها نشان می‌دهد زن‌ها تمایل دارند درآمد خود را به جای پس انداز کردن، صرف فرزندانشان کنند. نتایج تحقیق هویت نشان می‌دهد میانگین طول عمر زنان و مردان پس از بازنشستگی به ترتیب ۲۲ و ۱۹ سال است و هزینه‌های درمان شان نیز هر ساله روبه افزایش است. از این روزنان باید جهت حفظ معیارهای زندگی خود در طول سال‌های بازنشستگی به مدت ۳۰ سال، دو درصد بیشتر از مردها پس انداز کنند.

شرایط زنان کارگر مهاجر در عربستان قابل قبول نیست

دیده بان حقوق بشر با ارائه گزارشی از شرایط کاری زنان کارگر آسیایی در عربستان انتقاد کرده است. این گزارش حاکی از انواع و اقسام سوءاستفاده‌ها از زنان کارگر در عربستان سعودی است. بر اساس این گزارش، بعضی از زنان کارگر پس از سال‌ها حقوقی دریافت نکرده و برخلاف میل شان به اسارت

کارگاه مدیریت بحران برنامه دیگری بود که با هماهنگی گروه آموزش و پژوهش و مشاوران انجمن و به مدیریت دکتر کازرانی برای کارآفرینان میهمان و میزبان برگزار شد.

کارگاه آموزشی مدیریت بحران در کسب و کار

کازرانی، فوق لیسانس مدیریت، معاون سازمان مدیریت سابق استان و مدیرسازمان مدیریت صنعتی و رئیس هیأت مدیره خدمات فنی - مهندسی استان، این کارگاه آموزشی را اداره کرد. او ابتدا از افتخارالدین یکی از کارخانه داران جوان منطقه دعوت کرد تا با ارائه تجربیات خود به مسئله مدیریت بحران بپردازد. افتخارالدین پس از معرفی خود با مشارکت کارآفرینان حاضر در جلسه، به شرح عوامل بحران شامل عدم پرداخت وام توسط بانک ها، منابع مالی، تورم، مشکل مواد اولیه، قوانین، سرمایه در گردش، فروش و مدیریت مالی پرداخت و بحثی را نیز در مقابله با بحران و کنترل آن عنوان کرد.

دکتر کازرانی با استفاده از شیوه SWOT (قوت، فرصت، ضعف، تهدید) بحثی اجمالی در مهار کردن و کنترل بحران ارائه کرد. در پایان کارآفرینان استان پیشنهاد کردند که در این گونه نشست ها بیش از توجه به بحث های آکادمیک که امکان دستیابی به آن در فرصت های دیگر نیز میسر است، با تبادل تجربه شرکت کنندگان از سراسر کشور، راه های برون رفت از مشکلات و موانع و بحران ها با استفاده از تجربیات زنان کارآفرین یافته و بهره برداری شود.

سمینار «کارآفرینی زنان و فرصت های پیش رو» با دختران فارغ

برپایی سمینار «کارآفرینی زنان و فرصت های پیش رو» با دختران فارغ التحصیل دانشگاهی دیگر برنامه سفر گلستان بود.

در این نشست حدود ۱۶ نفر از فارغ التحصیلان استان و ۱۰ نفر از اعضای انجمن زنان مدیر کارآفرین حضور داشتند.

فیروزه صابر، رئیس هیئت مدیره انجمن زنان مدیر کارآفرین مدیر جلسه با مثبت خواندن ارتباط رویاروی دختران جوان و زنان کارآفرین و صاحب کسب و کار، بحث را با ویژگی های زنان کارآفرین آغاز کرد.

او با اشاره به ویژگی های اصلی کارآفرینان مانند اعتماد به نفس، خودباوری، انگیزه قوی، خلاقیت و کشف فرصت ها و نقش کارآفرینان به عنوان موتور محرک اقتصادی در جامعه گفت: "کارآفرین با شناخت فرصت ها و منابع و بسیج منابع با استفاده از توانایی های خود و اتکا به نقاط قوت و ترکیبی عمل کردن به موفقیت دست پیدا می کند."

وی در پایان با معرفی انجمن به عنوان یک مدل موفق اهمیت تیم سازی را مورد

تأکید قرار داد و گفت: خروجی فرآیند کارآفرینی ایجاد یا توسعه کسب و کار یا نوآوری های مستمر در فرآیند کار است.

مسافران پنجشنبه ۳۱ مردادماه در روز دوم سفر از مراکز کسب و کار و کارآفرینی چند تن از زنان کارآفرینان استان بازدید کردند.

بازدید از انجمن خیریه بانوان گرگان که شامل مرکز دندانپزشکی فاطمه کبیر، مجتمع بسته بندی و تولیدی باری نو - شهرک آق قلا - فریده بستان بان، کارخانه نخ پلاستیکی و طناب صیادی مظفری - شهرک صنعتی سیمین شهر - فرحناز مظفری و مؤسسه آموزش عالی و کارگاه فرش بافی لقمان حکیم - شهرک آق قلا - خانم پوری برای همه جالب بود.

مسافران گلستان بادمی از دوستی های تازه به دیارشان بازگشتند ولی هنوز حرف های فاطمه کبیر در گوششان زنگ می زند که: "بهمن سال ۷۹ برای تأسیس مؤسسه خیریه صاحب اقدام کردم و بالاخره در بهمن ۸۲ موفق به ثبت آن شدم. در سال گذشته کارآفرین برتر شدم. در حال حاضر ۱۰۳ زن سرپرست خانوار را تحت پوشش داریم و آنها را سامان می دهیم. در طول این ۵ سال موفق به تأسیس مرکز دندانپزشکی در ۱۵۰ متر مربع شده ایم که حدود ۸۰۰۰ پرونده برای محرومین جامعه دارد. ۱۸ دندانپزشک، افتخار کارداو طلبان در این مرکز دارند. این مرکز در استانهای مجاور حرف اول را می زند و در سطح کلینیک های دانشگاهی است که از دیدیهشت ۸۵ شروع به کار کرده است. این مرکز فعالیتهای تولیدی مثل خیاطی و آشپزی دارد و با آموزش آشپزی های با تجربه آنها را به کارخانه ها معرفی می کند. یک مرکز مشاوره در واحد آموزش داریم و افتخار موفقیت بچه های محروم در المپیادهای مخلف را داریم. من مربی بهداشت بودم در واقع کار ما از همان اول یک کار غیر دولتی بود چون ما در مدرسه دنبال بیماران فقیر مدرسه بودیم و آنها را به مراکز مربوطه برای درمان معرفی می کردیم. بعد به فکر تأسیس این مؤسسه با کمک خیرین شهر افتادم. سرمایه ما برای شروع ۳۰۰۰۰ تومان بود که آن را هم به کمک مردم تهیه کردیم و امروز به این موفقیت ها رسیده ایم و تلاش می کنیم فعالیت هایمان را گسترش داده به مردم محروم خدمات بیشتری ارائه دهیم. البته در این راه با سختیها و مشکلات زیادی مواجه هستیم که سعی می کنیم با تلاش و کوشش زیاد آنها را پشت سر گذاشته و به راهمان ادامه دهیم."

در گلستانه

دیدار با کارآفرینان استان گلستان

در سفر به استان گلستان که تعدادی از اعضای هیأت مدیره و کمیته‌های آموزش و پژوهش و ارتباطات حضور داشتند برنامه از پیش تعیین شده نشست تخصصی با کارآفرینان، اجرای برنامه آموزشی مدیریت بحران، سمینار نیم روزه راه‌های توسعه کارآفرینی زنان برای دختران فارغ التحصیل و بازدید از مراکز کسب و کار کارآفرینان استان انجام شد.

با زنان کارآفرین گلستان

در سالن کنفرانس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان میزبانی خانم بستان بان رئیس شورای زنان بازرگان گلستان خوشامدگویان پذیرای ما شد. او کوتاه از وضعیت استان و قابلیت‌های زنان گفت و پس از آن رئیس هیأت مدیره انجمن گزارشی از روند شکل‌گیری انجمن و اهداف و برنامه‌های آن ارائه کرد.

در این نشست خانم پوری از آق قلا مدیر شرکت تعاونی فرش و صنایع دستی حضور داشت که در ۴۲ رشته فعالیت دارد. در ۳۰ روستا به صورت پایگاهی کار می‌کند که ۴۰۰ خانواده را تحت پوشش دارد و حدود ۲۰۰۰ کارگر در آن مشغول به کارند. او محصولات صنایع دستی مثل سوزن دوزی، فرش و گلیم را تولید و آنها را در نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی عرضه می‌کند. خانم مظفری از سال ۷۶ فعالیت خود را در زمینه تولید انواع نخ پلاستیکی جهت بسته بندی و تهیه تور ماهیگیری شروع نموده و در شهرک صنعتی سیمین شهر فعالیت می‌کند.

خانم بستان بان کارخانه ای جهت صادرات محصولات کشاورزی به کشورهای اروپایی و کشورهای ساحلی خلیج فارس در منطقه شهرک صنعتی ایجاد کرده است.

خانم کبیر انجمن خیریه بانوان گرگان را تاسیس کرده است.

این انجمن در سال ۱۳۷۹ تأسیس شد، در سال ۱۳۸۲ به ثبت رسید و تعداد زیادی از مددجویان را تحت پوشش خود دارد و مرکز دندانپزشکی مجهزی نیز که خدمات دندانپزشکی رایگان برای نیازمندان راه‌اندازی کرده است.

فیروزه صابر، رئیس هیأت مدیره انجمن پس از معرفی حاضران گفت: "در مسیر کارآفرینی چالش‌ها و ابهام‌های زیادی وجود دارد و این چالش‌ها برای زنان بیش از مردان است، انجمن می‌تواند با ایجاد حلقه‌های ارتباطی قوی این چالش‌ها را بهتر بشناسد و برای آن با همکاری مسئولان

و گروه‌های ذیربط و ذینفع چاره‌اندیشی کند."

وی همچنین هدف نشست‌های فصلی را آشنایی هر چه بیشتر کارآفرینان با یکدیگر و ظرفیت‌ها و توانشان و کمک به ایجاد کسب و کارهای جدید با توجه به این توان‌ها دانست و گفت: "اگر با باور خودمان و تکیه بر پتانسیل جمعی بدون وابستگی به دولت، انجمن و نهادهای مشابه را جدی بگیریم پیشرفت زیادی خواهیم داشت."

برگزاری دومین سمینار بین المللی (نقش زنان در مدیریت بازرگانی) در دمشق

دومین سمینار بین المللی (نقش زنان در مدیریت بازرگانی) در دمشق پایتخت کشور سوریه در تالار اجتماعات هتل شرایتون - از تاریخ ۲۹-۳۰ تا ۳۱/۷/۲۰۰۸ برگزار شد. در این همایش که زنان کشورهای سوریه، مصر، اردن، عمان، بحرین، امارات، ونزوئلا و الجزیره و چند کشور دیگر شرکت داشتند. هیئت ۵ نفره همراه با رئیس شورای بانوان بازرگان (اتاق تهران) فاطمه مقیمی در این همایش شرکت داشتند. همایش با سخنرانی (نجاح العطار) معاون فرهنگی رئیس جمهوری سوریه آغاز شد. در روز افتتاحیه این همایش گروه کثیری از شخصیت‌های فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی سوریه شرکت داشتند. ابتدا نجاح العطار گفت:

"نمی‌توان مسائل سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی را بدون در نظر گرفتن زن و دادن فرصت به آن برای آموزش و کار مورد توجه قرار داد. تمام جوامع نیازمند همه توانمندی‌های تولیدی و انسانی است." وی اضافه کرد: "حضور زنان در تمام عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی در منطقه روبه افزایش است."

پس از آن منی غانم، مدیر منطقه صندوق توسعه زنان وابسته به سازمان ملل متحد گفت: "امروز اقتصاد زن و مرد نمی‌شناسد و آنچه اهمیت دارد قدرت تحلیلگری است." پس از پذیرایی رسمی معاون فرهنگی رئیس جمهور، زنان فعال کشورهای مختلف با فعالیت‌های یکدیگر آشنا و از نحوه فعالیت و مشکلات و چالش‌هایی که در زمینه‌های کار در کشورهای خودشان دارند گفتگو کردند. زنان شرکت‌کننده در این سمینار در تمام حوزه‌های تجاری و اقتصادی از جمله پروژه‌های سنگین ساختمانی کارخانجات پارچه، ماشین‌آلات، کارگاه‌های تولید لباس، تولید لوازم آرایش و آژانس املاک و رشته‌های گوناگون فعالیت داشته و همه دارای موفقیت‌های چشمگیری بودند. در روز دوم زنان کشورهای ونزوئلا، امارات سخنرانی کردند و به سوالاتی که درباره مسائل کشورشان و فعالیت‌های اقتصادی پاسخ دادند. در ادامه استادان دانشگاه‌های مهم سوریه از جمله دکتر محمدسعید الحلیبی سخنرانی کردند. روز سوم اختتامیه همایش و برنامه بازدید از شهر دمشق بود که هیئت ایرانی به صورت جداگانه و بطور خصوصی با همکاری سفارت جمهوری اسلامی ایران پس از گردش در شهر به مقصد تهران پرواز کردند.

انجمن زنان کارآفرین مالزی

انجمن زنان کارآفرین مالزی در ژولای ۱۹۹۰ همزمان با کنفرانس ملی زنان پیشگام مالزی تشکیل شد.

این کنفرانس رسماً توسط نخست‌وزیر مالزی ما هاتیر محمد افتتاح و از طرف آژانس توسعه ملی کانادایی حمایت شد. در این کنفرانس با حضور ۳۵۰ زن بازرگان و زنان پیشرو کارگاه‌هایی در باره برنامه‌ها، توانایی‌ها و قابلیت زنان برگزار شد. مدتی پس از این کنفرانس که با هدایت و رهبری پوان حاجیال فریده شمسودیان و رئیس پوآنا گاواتی برپا شد و بعد از چند نشست در پایان سال ۱۹۹۱ بیانیه ای تهیه و اعلام شد و بالاخره در ماه می سال ۱۹۹۳ انجمن زنان کارآفرین مالزی شکل گرفت. انجمن در ماه جولای از زنان کارآفرین برای پیوستن و عضو شدن دعوت کرد. اهداف انجمن زنان مالزی:

توان اعطای وام و کمک بلاعوض پولی، آمادگی برای دادن سرویس‌هایی برای برنامه‌ها و فعالیت زنان، هدایت منافع و توسعه نقش‌ها و موقعیت‌های اعضا. سرمایه‌گذاری و توزیع پول انجمن که ضرورتاً لازم نیست که بر دوره‌های محدود زمانی متمرکز باشد.

تولید کردن پول در راهی که انجمن فکری کند مفید است. تشویق و ترغیب و حمایت کردن زنان دارای سرمایه و به وجود آوردندگان شغل و کسب و کار

بهبود مدیریت میان زنانی که صاحب سرمایه هستند و کارآفرین هستند.

تحت کنترل درآوردن و واقع‌بینانه کردن منابع در بخش زنان برگزاری سمینارها، کارگاه‌ها، برنامه‌های آموزشی و کنفرانس برای بهبود نتایج، و نتیجه‌گیری بهتر سرویس‌ها و توسعه و بالا بردن قابلیت‌ها و پتانسیل‌های زنان. شمسیمار یوسف در حال حاضر ریاست این انجمن را بر عهده دارد.

منبع:

www.nawem.org.my

بهار کارآفرینان در شیراز

فارس هم مشکلات کار خود را در حوزه کشاورزی بیان کرد. بعد از آن مهندس اسلامی عضو انجمن کسب و کار خود را معرفی کرد.

بعد از ظهر این روز اعضای انجمن با حضور در جمع زنان کارآفرین استان فارس به بحث و تبادل نظر پرداختند و در نهایت پیشنهاد تشکیل انجمن زنان کارآفرین استان فارس بررسی شد.

تا پایان روز هنوز فرصت باقی بود و خانم ترفیعی کارگاه مدیریت استرس را اداره کرد که مورد استقبال هم قرار گرفت.

بازدید از کسب و کار زنان مثل همیشه از برنامه‌های سفرهای استانی انجمن است. بر اساس همین سنت در این سفر اعضا به پارک فناوری شیراز رفته و از نزدیک فعالیت کارآفرینی را دیدند که به تولید و پرورش انواع ماهی‌های کمیاب آکواریومی مشغول بود.

نمی‌توان به فارس آمد اما به مرودشت نرفت و شکوه ایران باستان را در تخت جمشید از نزدیک ندید.

تخت جمشید باشکوه‌ترین مجموعه معماری دوران هخامنشی است. کاخ‌های با شکوهی که هر کدام برای کاربری خاصی ساخته شده‌اند: آپادانا، کاخ ملکه، تچر، هدیش یا کاخ اختصاصی خشایار شاه و صد دروازه. در تخت جمشید یا پارسه مراسم عید نوروز و جشن سال نو برپا بوده و همچنین در این بنای منحصر به فرد مراسم ربانی زرتشتیان نیز برگزار می‌شده است. داریوش اول نخستین کاخ‌های این مجموعه را که خزانه و آپادانا است می‌سازد و پس از ۵۰ سال تخت جمشید به دست شاهان هخامنشی از جمله خشایار شاه و اردشیر اول کامل می‌شود. تخت جمشید در سال ۵۱۸ پیش از میلاد ساخته شده و در سال ۳۳۰ قبل از میلاد به دست اسکندر مقدونی ویران و به آتش کشیده می‌شود.

به جز تفرج و سیاحت بازدید از کارخانه آفاق سالاری کارآفرین و سایت رویا آچاک از دیگر برنامه‌های سفر بود. رویا آچاک کارآفرین برتر استان در سال ۸۶ است. او برای اولین بار در کشور با استفاده از نوعی کرم خاکی کودآلی از فضولات گاوی تولید کرده است. این کود ضررهای کودشیمیایی را ندارد و چند برابر کود حیوانی به تقویت زمین کمک می‌کند.

آفاق سالاری هم کارآفرین سوم کشور در سال ۸۶ است مه در شهرستان بوانات کارخانه تولید لبنیات را تاسیس کرده است. او با توسعه کسب و کار خود و ایجاد باغ پسته و راه اندازی کارگاه گلاب گیری به عنوان محصولات مکمل زمینه اشتغال تعدادی از زنان شهر خود را به وجود آورده است.

این سفر هم مثل دیگر سفرها با هدف آشنایی بیشتر با کارآفرینان ایران و تبادل تجربیات انجام شد و اعضا در گفت و گوهای دوستانه خود در لحظات خداحافظی از آن ابراز رضایت کردند.

دوازدهمین نشست فصلی انجمن زنان مدیر کارآفرین در استان فارس برگزار شد. با اینکه برنامه‌های این سفر فشرده بود اما طراوت و شادی شیراز در بهار باعث شد تا سمینار توسعه کارآفرینی زنان در ایران با همکاری مرکز کارآفرینی دانشگاه شیراز در اولین روز خرداد برگزار شود.

در این روز دکتر مصلح رییس مرکز کارآفرینی دانشگاه این مرکز را معرفی کرد و درباره فعالیت‌های آن سخن گفت. فاطمه مقیمی مدیر عامل انجمن ملی زنان کارآفرین هم بخشی از اجرای برنامه را به عهده گرفت و در مقاله‌ای که قرائت کرد به موضوع توسعه کارآفرینی زنان در ایران و فرصت‌ها و چالش‌های آن پرداخت.

فخری السادات محتشمی پور، به عنوان مدیر اجرایی انجمن را معرفی کرد و از حمایت‌هایی گفت که انجمن زنان مدیر کارآفرین برای فارغ التحصیلان دانشگاهی در نظر گرفته است.

سمینار با سخنرانی سالاری ادامه پیدا کرد. این کارآفرین برتر سال ۸۶ تجربه خود را در حوزه صنعت با حاضران در میان گذاشت. آچاک، زن کارآفرین استان

گزارش از همایش کارآفرینی فرهنگی

روایت زنانه از کارآفرینی فرهنگی

بهاری اش کلی تو را سر حال می آورد سری به همایش کارآفرینی فرهنگی زنان می زنی و با دیدن جماعت زنان با ذوق کارآفرین از تاثیر آن هوای بارانی بیشتر احساس طراوت می کنی.

محل همایش سالن شهرداریان جوان واقع در نبش خیابان ورشو است. عرض پارک را طی می کنی تا وارد سالن کوچکی که برای همایش در نظر گرفته اند بشوی، به هر حال زنان همیشه به کم قانع بوده اند، کارآفرین هم که باشی دیگر "بسا تر" می شوی!

نیم بیشتر سالن پر شده و دبیر همایش خانم دکتر منتظرالظهور در حال سخنرانی است. خانمی که جهت شناسایی او در جمع، زمان پذیرایی، به خانمی که پی او می گردد، می گویند: دنبال یکی بگرد که مقنعه قهوه ای پوشیده و چشمان مهربانی دارد (!) خانم منتظرالظهور اصفهانی است. این را هم می شود از لهجه شیرینش فهمید، هم از شیرینکاری اش برای میز پذیرایی که کاملاً اصفهانی چیده شده. مجمع های بزرگ مسی پر از کلوچه و ظروفی سنتی برای پولکی ها، شاخه های گل سرخ روی میز هم که جلوه دیگری از سلیقه جماعت کارآفرین است.

بعد از قرائت قرآن و خواندن سرود و نهایتاً بعد از آغاز مراسم، خانم دکتر ضمن خوش آمد گویی به حضار کارآفرین دوست گفت: حوزه فرهنگ آنقدر عظیم و

همیشه به زنها می گویند خسته می شوی، ادامه نده و... اما همیشه بار تمام سختی ها را خودم به دوش کشیدم و هیچ گاه نگذاشتم به رویم بیاورند یا به عنوان زن به من تفقدی کنند. همیشه از یک چیز به شدت تنفر داشته ام، از اعلام مظلومیت زن. از پاسخ به این سوال بدم می آید، «شما به عنوان یک فیلمساز زن چه مشکلی دارید؟» من نمی خواهم بپذیرم به عنوان فیلمساز زن مشکل بیشتری از همکاران مرد خود دارم... آنچه که برای یک کارآفرین مهم است، وجود اعتقاد، انگیزه، خلاقیت، نوآوری و قدرک ریسک پذیری است.

کارآفرینی یعنی اینکه برای خودت شغل درست کنی. یک فکر بکر، ایده ای که سر بزنگاه سراغت می آید تا چرخ اقتصاد خودت و در نهایت مملکت را بهتر بچرخانی. کارآفرینی شغل نیست، یک نگاه کسب و کارانه است. خیلی ها هنوز با مفهوم کارآفرینی آشنا نیستند و البته باید حق را به همان خیلی ها بدهیم وقتی ۱۶۰ تعریف برای کارآفرینی در دنیا وجود دارد و ما تازه از سال ۸۰ سعی در بومی سازی این تعریف در کشور کردیم. اما یک نکته کاملاً واضح است، هر کار و هنری را نمی توان کارآفرینانه دانست. به عبارت دیگر کار باید در شرایط خاصی انجام شود تا کارآفرینی باشد. در ادامه راجع به این شرایط خاص بیشتر می گوئیم وقتی در یک صبح زمستانی که هوای

برگزاری ششمین و آخرین نشست کارگروه کشورهای اسلامی در تایلند

با هماهنگی انجمن اسلامی تجاری- صنعتی تایلند (TITIA) برگزار شد. به گفته کتابون سپهری، مسؤل روابط بین الملل انجمن زنان مدیر کارآفرین که به نمایندگی از قانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران (ICEA) در این برنامه حضور داشت، هدف از برگزاری این نشست بحث و تبادل نظر پیرامون فرصت ها و چالش های توسعه SMEها در کشورهای اسلامی، و ارائه طرحی یک پارچه و عملی برای دسترسی به رشد حداکثری SMEها از طریق تسهیل دست یابی به امکانات و فرصت های موجود محلی در مواجهه با تهدیدات جهانی بود.

مهم ترین نکاتی که در این نشست به آن ها پرداخته شد، ایجاد شرایطی برای رشد و توسعه بخش های مختلف SME به ویژه در این موارد بود:

ایجاد یک محیط مطلوب به لحاظ قوانین و خط مشی ها
مؤسسات مناسب و قوی برای تامین منابع مالی

بهبود دسترسی به بازارهای جهانی

آموزش های متعدد

تکنولوژی و روش های کاری

ارتباط با مؤسسات حمایتی

تولید کیفی همراه با کاهش هزینه ها

در پایان این نشست پس از قرائت گزارش نهایی بیانیه ای در دو بخش صادر شد. بخش اول حاوی توصیه هایی به دولت ها، سازمان های ملی مسؤل توسعه SMEها، اتاق های بازرگانی کشورها، اتاق بازرگانی کشورهای اسلامی (ICCI)، بانک توسعه اسلامی (IDB)، و سازمان کنفرانس اسلامی (OIC) برای ایجاد محیطی توانمند برای توسعه SMEها، تدوین خط مشی های حمایتی و برقراری ارتباط میان نهادهای مسؤل، هدایت سرمایه گذاران به سمت کسب و کارهای پایدار و آشنا کردن آنها با موضوعات قانونی و حقوقی و تجاری و بازار، ایجاد و تقویت دوره های آموزشی و بانک های اطلاعاتی، ایجاد زیرگروه های تخصصی در بخش های مختلف در نهادهای مسؤل، تسهیل دسترسی SMEها به منابع مالی ارزان قیمت و سایر مسائلی از این دست است.

قسمت دوم به صورت یک برنامه راهبردی شامل موارد متعدد عملیاتی تدوین شد، با سرفصل هایی آن چون:

تاسیس یک شبکه همکاری از سازمان های مسؤل SMEها در کشورهای اسلامی- ONSA

تاسیس یک واحد سرمایه گذاری روی SMEها در بانک توسعه اسلامی

تاسیس یک واحد ضمانت اعتبار SMEها- IGF

تاسیس یک بانک اطلاعاتی از حامیان کسب و کارها (Business Angles) و

ایجاد ارتباط با فرصت های سرمایه گذاری روی SMEها.

ایجاد انکوباتورهای تکنولوژیکی و کسب و کار

ایجاد یک محیط مناسب و توانمند دارای قوانین حمایتی برای توسعه SMEها.

با تلاش ها و پیگیری های بسیار، مسؤلیت اجرای بند اول این برنامه استراتژیک یعنی تشکیل ONSA به عهده مرکز تحقیقات و اطلاعات اتاق های اسلامی (ICRIC) گذاشته شد که مقرآن در اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران است. این نخستین باری است که نهادی از زیرمجموعه های OIC در ایران تشکیل می شود.

گفتنی است که در مراسم اختتامیه، از کتابون سپهری به به پاس حضور فعال و مشارکت عمل مؤثر در تدوین گزارش نهایی این نشست تقدیر ویژه شد.

ششمین و آخرین نشست کارگروه کشورهای اسلامی در باره توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط در کشورهای اسلامی برگزار شد.

این نشست توسط اتاق بازرگانی و صنعت اسلامی (ICCI)، بانک توسعه اسلامی (IDB) و سازمان کنفرانس اسلامی (OIAc)، و با حضور بیش از صد نفر از متخصصان حوزه کسب و کارهای کوچک و متوسط در مؤسسات مربوط به توسعه SMEها، اتاق های بازرگانی و صنایع، و سایر نهادهای دولتی و بخش خصوصی ۱۲ کشور از اعضای OIC (بحرین، بنگلادش، مصر، ایران، کویت، لبنان، مالزی، سوئد، سوریه، ترکیه، امارات متحده عربی، پاکستان)، فیلیپین و نمایندگان از کشور میزبان در مردادماه سال جاری در محل دانشگاه Assumption تایلند (AU)

انجمن زنان مدیر کار آفرین برگزار میکند:

**پس از دبیرستان وسالها شاگردی نزد استادان
پاریسی به ایران بازگشته و وارد کارزار تئاتر شده. به
قول خودش در آشفته بازار تئاتر جا نزده، کارگردانی
و بازیگری کرده و بعد از سالها به عنوان کارآفرین زن
موفق، در عرصه فرهنگ، برای جماعتی سرنوشت
خود را تعریف می کند**

اولین بار نقش یک پروانه نازی را بازی کرده، روی صحنه بال بال زده و از مدیر و ناظم و خانواده‌های حاضر در سالن دلبری کرده. پروانه ای (نام اصلی او پروانه و پری مخفف اسم اش است) که توانست با اجرا و کارگردانی نمایشهای منحصر به فردش اسطوره‌های اصلی ایران را بشناساند.

می گوید باید از تجربیات خودم در تئاتر صحبت کنم، تجربیاتی مفصل که حاصل ۴۰ سال کار من در این عرصه است و اینطور شروع می کند: "شبی برفی به امر تقدیر در کشوری که شبیه گربه ای لمیده بدنیا آمدم. کشوری پراز قصه، پراز یوسف و زلیخا، لیلی و مجنون، خسرو و شیرین، عطار، حافظ، مولانا و... مادرم قصه ها را در گوشم زمزمه می کرد و من به دنیای پرهیجان تئاتر کشیده شدم..."

اولین نقشی که بازی کرد، همان پروانه ای بود که برای بازی نقش آن با ذغال و گلبرگهای گل سرخ او را گریه کردند. پروانه ای که عظمت تئاتر او را روی صحنه مصلوب کرد. ادامه می دهد: "به مدرسه تئاتر رفتم و به حرفه ای پر خطر قدم گذاشتم، به درون آدمها چشم گشودم، زیبایی و زشتی را دیدم و ایمان پیدا کردم انسان روزی ضایعات دست و پا گیر نادانی را دور خواهد ریخت و به افق روشنی دست خواهد یافت.

"دی شیخ با چراغ همی گشت گردشهر / کز دیو و دد ملوم و انسانم آرزوست / گفتند یافت می نشود جسته ایم ما / گفت آنکه یافت می نشود آنم آرزوست" پس از اتمام دوره دبیرستان و سالها شاگردی نزد استادان پاریسی به ایران بازگشته و وارد کارزار تئاتر شده. به قول خودش در آشفته بازار تئاتر جا نزده، کارگردانی و بازیگری کرده و حالا بعد از سالها به عنوان کارآفرین زن موفق، در عرصه فرهنگ، برای جماعتی سرنوشت خود را تعریف می کند.

چرا و چطور و نمی شود نداریم...

کارآفرین بعدی دختر جوانی است از منطقه محروم نهبندان. ۲۶ سالش است، در یکی از روستاهای نهبندان بدنیا آمده و وقتی تجربه هایش را ارائه می دهد با تشویق بیایی و شغف حضار روبرو می شود؛ او نه در پاریس درس خوانده و نه پروانه ای شده تا کارآفرین شود.

دوران ابتدایی را در روستا گذرانده و به دلیل نبود امکانات یک سال ترک تحصیل کرده و بعد با تلاش خودش به جای اینکه مثل بقیه دختران روستا قالی ببافد برای ادامه تحصیل به بیرجند می رود. پدرش که فوت می کند، می خواهند او را با اصرار به خانه برگردانند، که به علت بالا بودن نمراتش دیگران را منصرف می کند. بعد از دبیرستان، تدریس خصوصی می کند و چون دانشگاه دولتی قبول نمی شود و هزینه آزاد را هم ندارد، ادامه تحصیل نمی دهد. با برادرش که در یکی از نانوایی های بیرجند کار می کرده خانه ای را اجاره می کنند، انواع و اقسام کلاسهای آموزش عکاسی و ماشین نویسی و... را در مرکز فنی و حرفه ای می گذرانند. به پیشنهاد یکی از آشنایان با مدرک عکاسی اش یک میلیون تومان وام می گیرد. پولی که اصلا نمی دانسته باید به چه زخمی بزند. تصمیم می گیرد عکاسی راه بیاندازد چون در نهبندان عکاس زنی وجود نداشته. آنهم در شرایطی که خانواده مخالف بودند، پشتوانه

مالی نداشته و... اما با قدرت ریسک پذیری بالا و حفظ روحیه دست به کار می شود. حتی با درخواست جواز او هم مخالفت می شده: "اینجا عکاسی دارد، تو هم جوانی، دختری، نمی توانی، واسطه آشنا نداری و..." اما بالاخره با اصرار و دوندگی جواز را می گیرد. در این دوران البته درگیری های درونی هم داشته: "هیچ کسی ضامن من نمی شود، اگر موفق نشوم، اگر پولم سوخت شود، چطور خسارت را جبران کنم..."

بالاخره مغازه را راه می اندازد. استقبال چندانی نمی شود. شروع به تبلیغات می کند، بروشور تهیه می کند و قیمتها را پایین می آورد. ۳ میلیون تومان از کمیته امداد وام می گیرد و کمی مغازه را مجهز می کند. تا یک سال عکاسی رونق چندانی نداشته تا اینکه با مدیریت و تدبیر این جوان خوش فکر و البته تلاش و اراده اش، به کارها سامان می دهد.

این یعنی کارآفرینی. در شرایطی که نهبندان چند عکاسی با مدیریت مردان داشته اگر مردی همت می کرد و عکاسی دیگری به راه می انداخت کار نو و تازه ای انجام نداده بود اما وقتی دختری با شرایط خاص، بدون پشتوانه با شعار کار نشد ندارد، دل را به دریا می زند و عکاسی را به راه می اندازد، کارآفرینی می کند. چیزی نویی به بازار می آورد که قبلا وجود نداشته؛ یک عکاس زن.

کم کم تامین مخارج خانواده را به عهده می گیرد. جهیزیه خواهرش را تهیه

است که در اثر هنرمند وجود دارد؛ پیامی که نهفته و عجین شده در فرهنگ و هنر ماست.

پروین صدقیان، مدیر عامل انتشارات گل آذین از تجربه‌های گذشته خود و تجربه‌های دیگران در صنعت نشر برای جوانان سخن گفت: «همیشه از استادان صنعت نشر چیزهای بسیاری آموخته‌ام. برای همین جمع صنفی فرهنگی زنان ناشر را تشکیل دادیم.»

در آن زمان ۴۰ زن ناشر دور هم جمع شدند تا مسایلی موجود در صنعت نشر را مطرح و با انرژی مثبت حل کنند.

پروین صدقیان در سال ۷۹ کارش را در صنعت نشر آغاز کرد. او که پیش از آن مدیریت یک موسسه حرفه‌چینی را بر عهده داشت مجوز نشر را از وزارت ارشاد گرفت و سعی کرد با برداشتن موانع مختلف فرصت‌های شغلی را در این صنعت برای خود و نیز دیگران ایجاد کند.

فخرالسادات محتشمی پور، مدیر اجرایی انجمن زنان مدیر کارآفرین در ادامه این سوال را مطرح کرد که اگر جوانی قصد ورود به صنعت نشر را دارد چه باید بکند و با چه مشکلاتی مواجه می‌شود؟ صدقیان در پاسخ به این سوال گفت: «نشر صنعت بسیار سختی است. جوانانی که به فکر تجارتند بدانند که با ورود به صنعت نشر موفق نخواهند بود.»

او تجربه خود را بیان کرد که در ابتدای کار تصور می‌کرد با انتشار نخستین کتاب سود خوبی نصیبش شود اما این طور نبود و حتی تا چاپ چهارمین کتاب هم پولی عایدش نشد: «بنابراین جوانانی که هدفشان سود اقتصادی است باید بدانند که در نشر نمی‌توان به برگشت سرمایه در زمان کوتاه تکیه کرد.» محتشمی پور با ابراز تاسف گفت: «جای فارغ التحصیلان جوان در رشته‌های هنر بسیار خالی است. آن‌ها باید باشند تا چالش‌های موجود در اشتغال و کارآفرینی را در عرصه فرهنگ بشناسند و نیز متوجه باشند که به دست آوردن موفقیت در هر شغلی مستلزم تلاش زیادی است و سرخوردگی و افسردگی نباید مانع آن‌ها شود.»

صدقیان هم از مشکلات شروع کارش گفت. او زمانی را به یاد آورد که یکی از همکارانش به خاطر «زن بودن» او را دست کم می‌گرفت و رو به همکار دیگرش گفته بود که به کار زنان اعتماد ندارم. اما این همکار مرد بعد از مدت کوتاهی همکاری با صدقیان، خواهان ادامه کار با او شد.

پروانه ای مصلوب شده بر روی صحنه تئاتر

وسخرانان بعدی همایش، کارآفرینان زنی بودند که در عرصه فرهنگی هر کدام صاحب سبک و افتخاراتی در پیشینه خود بودند. زنانی که در شرایطی سخت که گاه به خاطر زن بودنشان متحمل آن شدند، هر کدام کاری کردند کارستان.

اولین کارآفرین موفق که دعوت شد تا بیاید و از تجربه‌های کاری خود که آمیخته با زندگی و سرگذشت‌شان است، سخن بگوید، پری صابری کارآفرین حوزه تئاتر بود. او یکی از نویسندگان و کارگردانان با سابقه این عرصه است که با متنی شاعرانه کلی احساسات به خرج داد و تعریف کرد که چطور برای

در هنر جدید نقطه قوت ما روی تکنولوژی نیست، روی ایده‌های ناب هنرمند است. در پیام نهفته ای است که در اثر هنرمند وجود دارد؛ پیامی که نهفته و عجین شده در فرهنگ و هنر ماست

گسترده است که تمدن بشری با همه شگرفی‌ها و شگفتی‌هایش زاینده آن است. فرهنگ تمایل سیری ناپذیری به دخالت در همه امور انسانها، در همه زمانها، دارد و برای همین هم کارآفرینی در این حوزه آن هم توسط زنان بسیار با اهمیت می‌نماید.

او می‌گوید: " برای بررسی عوامل پیشرفت و توسعه قبل از هر چیزی لازم است به دنبال ردپای استوار و مقتدر فرهنگ آن کشور یا جامعه باشیم. اگر جامعه ای دچار انواع انحطاط اجتماعی نظیر بی احترامی به قانون، نبود وجدان کاری، اعتیاد و ... باشد در مقام علت یابی و چاره‌اندیشی باید ریشه‌های فرهنگی این معضلات را واکاوی کنیم."

سخران بعدی احمد مسجد جامعی، رئیس کمیسیون فرهنگی شورای شهر تهران، به کارآفرینان توصیه کرد با سرمایه گذاری در این زمینه علاوه بر ایجاد راههای معنوی برای گسترش فرهنگ ایرانی، راه اقتصادی را هم باز کنند. او برای روشن تر کردن قضیه، صادرات فرش را مثال زد که گرچه برای ما جنبه اقتصادی دارد اما صادر کردن آن تاثیر بسزایی در معرفی فرهنگ غنی ایران دارد. برای مثال ما با صادر کردن فرش؛ شعر ایرانی، احساس ایرانی، باغ ایرانی و فرهنگ ایرانی را معرفی می‌کنیم... در هنر جدید نقطه قوت ما روی تکنولوژی نیست، روی ایده‌های ناب هنرمند است. در پیام نهفته ای

همه شان اعتقاد داشتم. آنچه در توان داشتم به کار گرفته و حالا گرچه جسم ام مرا محدود می‌کند اما همچنان برای ادامه دادن انرژی دارم. این به آنجا بر می‌گردد که من به نفس کار احترام می‌گذارم."

همه می‌گفتند کار مردانه ای انجام داده...

وقتی رخشان بنی اعتماد در حال سخنرانی است خانمی آرام کنار من می‌نشیند و نگاهی به لیست برنامه‌ها می‌کند. وقتی خانم مرجان شیخ الاسلامی را به عنوان کارآفرین برتر زن در حوزه خبرگزاری‌ها صدا می‌کنند، همان خانم کنار دستی ام بلند می‌شود و آرام روی سن می‌رود. او تنها مدیر مسئول زن در خبرگزاری‌ها است. کسی که با تلاش زیاد اولین خبرگزاری اختصاصی در زمینه میراث فرهنگی را راه‌اندازی کرده است.

رشته تحصیلی اش علوم آزمایشگاهی بوده و هیچ ربطی به علوم ارتباطات ندارد. برای همین تصمیم می‌گیرد بعد از اتمام طرح اش علوم ارتباط را انتخاب می‌کند و ادامه تحصیل می‌دهد. می‌گوید: "هیچ وقت به خاطر زن بودنم، سعی نکردم امتیازی از کسی بگیرم اما به خاطر زن بودن از خیلی از امتیازات گذشتم. خیلی وقتها وقتی کاری انجام می‌دادم همه به دنبال حضور یک مرد در پشت سر من بودند. وقتی هم کار تحسین آمیزی انجام می‌دادم، می‌گفتند کار مردانه ای انجام داده... خیلی جاها کار کردم. گاهی یک شیفت هم روابط عمومی بودم که اصلاً علاقه ای به آن نداشتم. آنچه که در کار خبر برایم اصل بود ایجاد یک جریان فکری بود. همیشه دوست داشتم گزارش و مصاحبه بلند تهیه کنم و گاهی به خاطر اینکه زمان زیادی را صرف می‌کردم به من ایراد می‌گرفتند با اینحال باز هم علاقه به تهیه خبر تنها نداشتم. به همین خاطر از خیلی جاها بیرون آمدم."

ادامه می‌دهد: "خلق کردن، مدیریت کردن و غلبه بر حواشی کارسختی است. من خبرگزاری میراث فرهنگی را با ۱۵-۱۰ نفر افتتاح کردم و الان این تعداد به ۱۰۰ نفر رسیده است. همیشه اعتقاد بر این بوده که فقط باید از فرهنگ حمایت کرد اما بعد از دو سال که خبرگزاری با مشکل مالی مواجه شد و مرا در مرحله و تجربه جدیدی قرار داد، فهمیدم رسانه باید یک کمپانی اقتصادی باشد. شروع یک کار، چه برای زن و چه برای مرد، توام با حواشی سخت و نفس گیری است. اگر تحمل نداشته باشی از همان ابتدا شروع نشده، تمام می‌شود. خیلی وقتها احساس می‌کردم که دیگر نمی‌شود، دارم همه چیز خودم را می‌دهم، سلامت، انرژی و... ولی احساسی به من می‌گفت باید جلو بروم. همیشه سعی کردم موقعیت و تجربه‌های سخت را تبدیل به فرصت کنم. آنچه که برای یک کارآفرین مهم است، وجود اعتقاد، انگیزه، خلاقیت، نوآوری و قدرک ریسک پذیری است. وقتی به گذشته نگاه می‌کنم، به کارهایی که انجام دادم، بعضی از کارها خیلی بزرگ و سخت به نظر می‌رسند اما من در آن شرایط همه را انجام داده بودم. بستر خبر آرام نیست. با تغییر مدیریت‌ها همه چیز عوض می‌شود. و من بعد از گذشتن از بحران احساس می‌کنم به اندازه ۵۰ سال تربیت شدم..."

در پایان بیانیه چهارمین همایش زنان مدیر کارآفرین کشور قرائت شد.

در این بیانیه هدف اصلی انجمن زنان مدیر کارآفرین کشور از برپایی همایش را ترویج کارآفرینی زنان عنوان و تاکید شد: "حضور رو به رشد زنان در این عرصه و نیز فرصتهای نو و قابل کشف و تبدیل به کسب و کارهای جدید در بخش فرهنگ و هنر، پایبندی این انجمن را به مقوله کارآفرینی فرهنگی زنان افزون کرد و البته این نخستین گام در زمینه کارآفرینی فرهنگی زنان است."

در این بیانیه آمده است: "توجه به این نکات ضرورت خاص می‌یابد:

۱. ایران بعنوان یک گنجینه غنی فرهنگ و تمدن در تاریخ زندگی بشر، فرصتهای فراوانی را در خویش نهفته است که با ایجاد فضایی رشدیابنده، رو به گسترش و تعالی جو، امکان حضور مؤثر صاحبان ایده‌های خلاق نوآور در بهره برداری از این فرصتها را فراهم خواهد آورد.

۲. امکانپذیری فعالیتهای کارآفرینانه و ایجاد کسب و کارهای جدید و اشتغال‌زا به ویژه برای زنان در بخش فرهنگ و هنر، اقتضای آن را دارد که ترویج کارآفرینی فرهنگی زنان در برنامه‌های توسعه ملی به طور خاص منظور نظر قرار گیرد.

۳. از آن جایی که فعالیتهای نهادهای فرهنگی در جامعه ما از نظر حساسیتهای عمومی و نیز اثرگذاری سلیقه‌های مختلف در سطوح کارگزاران فرهنگی نسبت به سایر بخشها آسیب‌پذیرتر است، از این رو مسئولیت‌های عناصر مؤثر در این مقوله به ویژه کارگزاران دولتی بس سنگین و با اهمیت است و هوشیاری جدی‌شان را می‌طلبد.

۴. ترویج کارآفرینی فرهنگی زنان مستلزم ایجاد شبکه ای از صاحبان ایده‌های نو و کارآفرینان عرصه فرهنگ و هنر است. تشکلهای حرفه ای مرتبط در این زمینه نقش بس مهم دارند. انجمن به سهم خود آمادگی خود را جهت حضور مؤثر در ایجاد و توسعه شبکه زنان کارآفرین فرهنگی اعلام می‌دارد.

۵. در این برهه حساس جهت حضور در جامعه جهانی از زنان کارآفرین کشورمان در عرصه فرهنگ و هنر در انتقال تجربیات و تداوم بخشیدن به جریان کارآفرینی فرهنگ و فرهنگ کارآفرینی انتظار حضور فعال و مؤثر بیش از آنچه که در گذشته وجود داشته است."

همه خیلی حرف برای گفتن داشتند. آنها خلاصه گفتند و ما خلاصه تر نوشتیم. اما امیدوارم کسی خلاصه دریافت نکند. هرچند که تا تجربه نکنی، تا خودت در شرایط قرار نگیری، نمی‌توانی بفهمی که چه قدر شروع کردن به ثمر رساندن سخت است. شاید در حال حاضر هرکدام به عنوان زنی موفق شناخته شده‌اند اما سالهای گذشته در جایی مثل جایگاه ما جوانان و با همان درگیری‌های ذهنی‌آشنایی که همه مان دارم، با تمام چرا و چگونه‌ها درگیر بودند و جنگیدند. هیچ کسی موفق دنیا نمی‌آید و هیچ فرد موفق ضمانتی در موفق ماندنش نیست، جز ضمانت پشتکار و مثبت اندیشی. شاید الان وقتش باشد که ما هم شروع کنیم...

منبع: باشگاه جوانی (برنا)

و هم نقش یک پدر را بازی می‌کردم و از این خوشحالم که توانستم فرزندانم را به مرحله ای برسانم که به موفقیت‌های بزرگی دست پیدا کنند."

کسی که قانون را به ایران برگرداند

سخنران بعدی ملیحه سعیدی کارآفرین حوزه موسیقی است. کسی که ساز قانون را که یک ساز اصیل ایرانی فراموش شده بود، از تکنیک عربی به نواهای ایرانی برگردانده و بعد هم ابداعاتی روی ساختار ساز انجام داده است (یک کار نو و جدید). می‌گوید: "موسیقی دانان معتقدند کار بزرگی انجام شده است. اگر هدف و ایمان به رسیدن به هدف داشته باشی حتما موفق خواهی شد. تا انسان خودش تاثیر نگرفته باشد، نمی‌تواند تاثیر بگذارد. توصیه من به جوانان این است که به زمینه کاری خود اعتقاد داشته و از چیزی نهراسند، موانع را برطرف کنند و پیش بروند."

از اعلام مظلومیت زن متنفرم

در حوزه سینما هم رخشان بنی اعتماد را معرفی می‌کنند. او هم می‌آید. اما مثل همه سرپا نمی‌ایستد. کار زیاد در این سالها کمی خسته اش کرده و حالا نمی‌تواند برای ارائه تجربیاتش سرپا بایستد. همان ابتدا می‌گوید، من بلد نیستم حرف بزنم. در تمام عمرم یا نوشته ام یا ساخته ام. اما وقتی حرفهایم تمام می‌شود می‌گوید: "مثل اینکه خیلی هم بد حرف نزدم..."

"ورودم به سینما مطلقا به خاطر شیفتگی به سینما نبود. رشته معماری قبول شدم و برای ادامه تحصیل مجبور به کار کردن شدم. در این راستا با اعجاز تصویر آشنا و مرعوب آن شدم. خودم محروم نبودم اما با محرومیت‌های جامعه آشنا شدم.

شرایط، مسائل پیرامون و حساسیت هایم راجع به این مسائل باعث شد شیرینی های دوران نوجوانی و جوانی ام تبدیل به تلخی شود. اما خودم هیچ وقت آدم تلخی نشدم. یادداشتهایم جنبه شخصی نداشت، بیشتر خشم و اعتراضی بود که ناشی از درگیری با همان فضا بود. سینما برایم مقوله تفریحی نبود. در تلوویزیون کار کردم که بتوانم درس بخوانم اما وقتی وارد شدم گفتند، نمی‌توانی هم دانشجو باشی و هم در اینجا کار کنی. گفتم بعدا دوباره امتحان می‌دهم و می‌روم دانشگاه."

و ادامه می‌دهد: "همیشه به زنها می‌گویند خسته می‌شوی، ادامه نده و ... اما همیشه بار تمام سختی‌ها را خودم به دوش کشیدم و هیچ‌گاه نگذاشتم به رویم بیاورند یا به عنوان زن به من تفقدی کنند. همیشه از یک چیز به شدت تنفر داشته‌ام، از اعلام مظلومیت زن. از پاسخ به این سوال بدم می‌آید، «شما به عنوان یک فیلمساز زن چه مشکلی دارید؟» من نمی‌خواهم بپذیرم به عنوان فیلمساز زن مشکل بیشتری از همکاران مرد خود دارم. مشکلی، اگر وجود دارد، فقط می‌توان در این جلسه مطرح کرد که چرا جامعه رهبری یک زن را در زمینه خودش نمی‌پذیرد؟ وقتی به کارنامه کاریم نگاه می‌کنم، در می‌یابم که برای هر کاری هر چند کوچک و ناچیز تمام تلاش خودم را به خرج دادم سعی کردم در آن زمینه بهترین باشم. در همه کارهایم صادق بودم و به

در همه کارهایم صادق بودم و به همه‌شان اعتقاد داشتم. آنچه در توان داشتم به کار گرفته و حالا گرچه جسم ام را محدود می‌کند اما همچنان برای ادامه دادن انرژی دارم. این به آنجا بر می‌گردد که من به نفس کار احترام می‌گذارم

فعالیت‌هایم، در رشته کامپیوتر هم ادامه تحصیل می‌دهد. علاوه بر عکاسی کارهای دیگری هم می‌کند. تعمیر کامپیوتر، دستگاه‌های کپی، نصب برنامه‌ها، تایپ و ... دست آخر می‌گوید: "هر شکستی ما را یک قدم به موفقیت نزدیک می‌کند. استعدادهایمان را بشناسیم، احتمال وجود چالش و مشکل را بدهیم، تغییر پذیر باشیم، قدرت مواجه شدن با دیگران و نفوذ بر روی آنها را داشته باشیم."

فاطمه نره‌ای یکی دیگر از کارآفرینان حاضر در این همایش نیز به گوشه‌ای از تجربیات خود در صنایع دستی اشاره کرد: "با وجود اینکه هنرهای دستی در باورهای ما نقش دارد، جوانان بیشتر ترجیح می‌دهند به کارهای تفننی روی آورده و از آموزش اینگونه هنرها همچون گلیم بافی روی برگردانند." او در سال ۷۸ به تاسیس یک تعاونی دست زد. این تعاونی تنها با ۲۵ نفر عضو ۷۵۰ هزار تومان سرمایه اولیه شروع بکار کرد.

در سال ۸۲ به دعوت دانشگاه هنر اصفهان به آموزش طراحی گلیم و سایر زیر اندازهای سنتی در دانشکده هنرهای تجسمی مشغول شد.

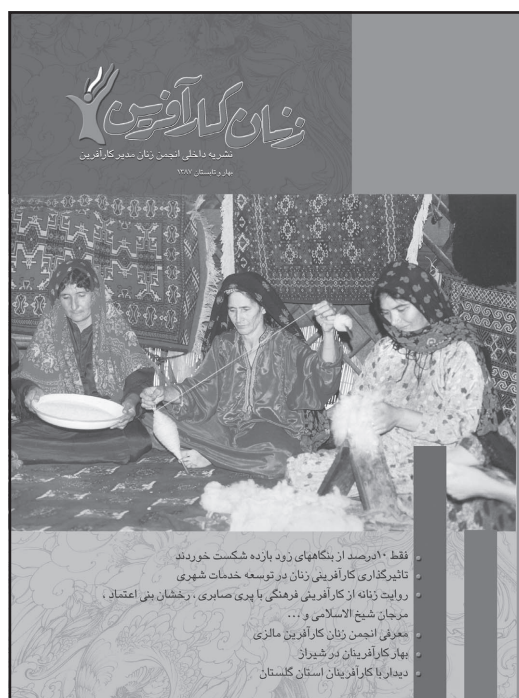
او درباره مشکلات خود گفت: "در کنار فعالیت‌های کاری گوناگونی که داشتم مهمتر از همه تربیت فرزندانم بود و با وجود اینکه همسرم را در اثر سانحه‌ای از دست دادم به‌عنوان یک زن سرپرست خانواده برای فرزندانم هم مادر بودم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲	تأثیرگذاری کارآفرینی زنان در توسعه خدمات شهری
فیروزه صابر	
۳	اخبار انجمن ...
شبیم بهرامی	
۷	مصوبات هیات مدیره در شش ماه گذشته
۷	نشست عمومی انجمن در سال ۸۷
۸	مصاحبه با معاون توسعه و اشتغال و کارآفرینی وزارت کار و امور اجتماعی
فقط ۱۰ درصد از بنگاه‌های زود بازده شکست خوردند	
نرگس جودکی	
۱۰	موانع کارآفرینی زنان
۱۶	زنان جهان ...
۱۸	در گلستانه (دیدار با کارآفرینان استان گلستان)
۲۰	بهار کارآفرینان در شیراز
۲۱	انجمن زنان کارآفرین مالزی
۲۱	برگزاری دومین سمینار بین المللی (نقش زنان در مدیریت بازرگانی) در دمشق
۲۲	برگزاری ششمین و آخرین نشست کارگروه کشورهای اسلامی در تایلند
۲۳	روایت زنانه از کارآفرینی فرهنگی
۲۸	معرفی کتاب
همیشه برخواستن، نخستین راهنمای جامع کارآفرینی در ایران	

نشریه داخلی انجمن زنان مدیر کارآفرین

(آبان ماه ۱۳۸۷)

زیر نظر کمیته ارتباطات انجمن

با حمایت ستاد کارآفرینی شهر تهران